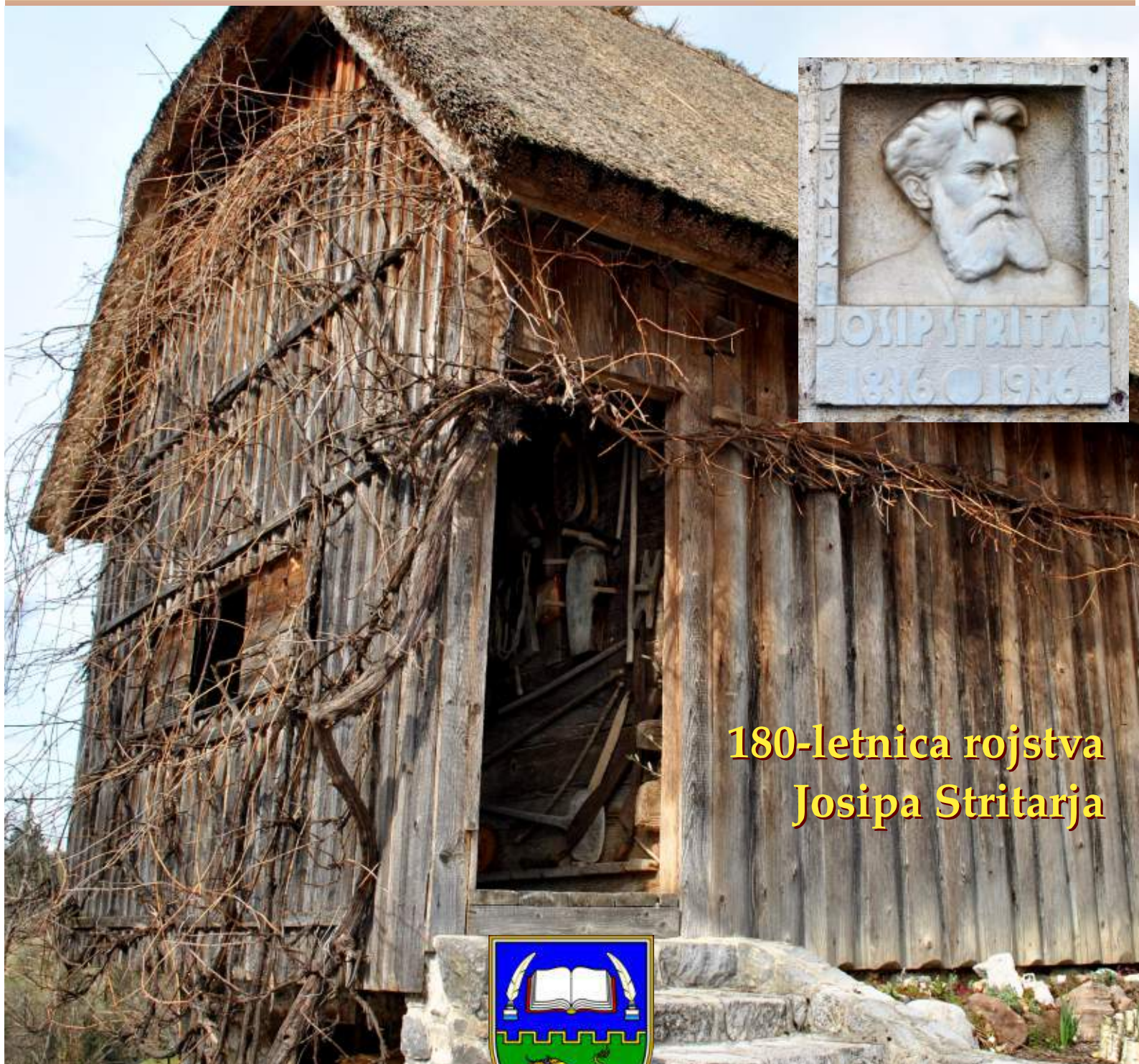

TROBLA

GLASILO OBČINE VELIKE LAŠČE

datum izida: 16. marec 2016

**180-letnica rojstva
Josipa Stritarja**

KAZALO

ŽUPANOVA STRAN	3
OBČINSKE STRANI	4
ŠOLA	9
KULTURA	11
VSEŽIVLJENJSKO UČENJE	21
NAŠA DEDIŠČINA	24
DRUŠTVA	27
KMETIJSTVO / GOZDARSTVO	30
ČEBELARSTVO	32
MLADI	34
ŠPORT IN REKREACIJA	35
MEDIJI	37
PISMA	38
STRANKE / ZAHVALE	40
OGLASI	42

OB MATERINSKEM DNEVU
vsem materam
iskreno čestitamo!

*Župan Anton Zakrajšek,
podžupanja dr. Tatjana Devjak
in občinska uprava*

SPOŠTOVANE OBČANKE IN OBČANI!

Voščimo vam
VESELE VELIKONOČNE
PRAZNIKE

*Župan Anton Zakrajšek,
podžupanja dr. Tatjana Devjak
in občinska uprava*

Slika na naslovnici: Stritarjeva kašča na Podsmreki (foto: L. Čop)

TROBLA

glasilo

Občine Velike Lašče

ISSN 1408-5852

**Naslednja Trobla izide 1. junija 2016,
prispevke je treba oddati do 18. maja 2016.**

Letnik 22, številka 2, 16. marec 2016. Izhaja sedemkrat letno, gospodinjstva v občini prejmejo glasilo brezplačno. **Naklada:** 1.550 izvodov. **Izdajatelj:** Občina Velike Lašče. **Odgovorna urednica:** Lidija Čop. **Uredniški odbor:** Dragica Heric, Veronika Vasič, Marta Skrlj Antončič, Urša Zalar. **Lektoriranje:** Silva Cimerman. **Oblikovanje:** Lidija Čop. **Tisk:** Luart, d.o.o. **Naslov uredništva:** Trobla, Levstikov trg 1, 1315 Velike Lašče. Tel.: 01/781 03 70, e-pošta: trobla@velike-lasce.si. Prispevke za Troblo lahko oddate tudi v nabiralnik, ki se nahaja v hodniku pritličja občinske stavbe.

Pogovor z županom

V začetku februarja ste pripravili novinarsko konferenco za medije. Kaj je bil glavni povod za ta dogodek in kakšen je bil odziv novinarjev?

To je že ustaljena praksa, da ob začetku novega leta povabimo tiste medije, ki pokrivajo naše področje oz. poročajo o naši občini. Na tiskovni konferenci medijem tako predstavimo delo preteklega leta z uspešno izpeljanimi projekti pa tudi težave oz. probleme, s katerimi smo se tekom leta srečevali. Prav tako predstavimo tudi načrte za leto 2016 na podlagi sprejetega proračuna.

Vesel sem, da so se odzvali predstavniki vseh medijev, ki smo jih povabili na omenjeno srečanje, ki smo ga tokrat organizirali na Trubarjevi domačiji v nedavno obnovljeni galeriji Skedenj. Poleg ostalega gradiva smo novinarjem ponudili tudi novo zgibanko o Trubarjevi domačiji in jih seznanili z novostmi v zvezi z upravljanjem Trubarjeve domačije. Tako so bili novinarji neposredno seznanjeni z dogajanjem v naši občini, in ne preko raznih posrednih poročanj. Takšna srečanja so primerna oblika komuniciranja, da se z ljudmi, ki poročajo o naših krajih, tudi osebno srečamo in poklepetamo v sproščenem vzdušju.

Od 1. januarja 2016 je za območje Občine Velike Lašče pristojna Policijska postaja Ribnica. Zakaj je prišlo do te spremembe in ali lahko občani pričakujemo kakšne spremembe glede dela policistov na našem območju?

Res je, s tem datumom je pristojnost za območje Občine Velike Lašče prevzela Policijska postaja Ribnica. Odločitev je bila sprejeta s strani Ministrstva za notranje zadeve in Policijske postaje Ljubljana. Po meni znanih informacijah je pri tej odločitvi prevladala predvsem bližina policijske postaje v Ribnici v primerjavi s postajo v Ljubljani. Z bližjo postajo bodo občani deležni hitrejših odzivnosti, kar je za nudenje pomoči izjemnega pomena. Varnost naših občanov je namreč ena temeljnih pravic. Prepričan pa sem, da vsi tisti, ki spoštujemo zakone in predpise, kakšnih vidnejših razlik zaradi prestavitve policijskih pristojnosti na Policijsko postajo Ribnica ne bomo zaznali.

Tudi nekatere druge organizacije in ustanove s sedežem v Ribnici pokrivajo področje naše občine: Glasbena

šola, Zdravstveni dom, ... Se morda obetajo v prihodnje še dodatni prenosi?

Drži, do sedaj smo res nekatere pristojnosti, ki so jih za nas izvajale razne organizacije ali ustanove iz Ljubljane, uspeli prenesti drugam.

Vse to delamo predvsem z namenom nujenja še boljših storitev za občane. Tako imamo v Velikih Laščah oddelek Glasbene šole Ribnica, ki jo uspešno vodi naša občanka. Zadovoljni smo tudi z dejstvom, da za naše občane ohranjamo dokaj visoke standarde zdravstvene oskrbe, in v ta namen imamo z vodstvom Zdravstvenega doma dr. Janeza Oražma Ribnica redne sestanke. Zaradi aktivnosti pri upoštevanju zakonodaje smo pred leti skupaj še z nekaterimi občinami ustanovili Medobčinski inšpektorat in redarstvo, ki ima tudi sedež v Ribnici. Vsekakor pa glede na dosedanje izkušnje z izredno birokratsko dolgimi in zapletenimi postopki Upravne enote Ljubljana obstaja težnja k prenosu določenih upravnih postopkov na Upravno enoto Ribnica, kjer postopke rešujejo veliko hitreje in bolj ekspeditivno. Na podlagi državne strategije za bolj smiselno povezovanje znotraj posameznih regij vodimo tudi različne aktivnosti s ciljem zagotavljanja čim boljših storitev za občane.

Smo že v pomladnih mesecih, in s prebujanjem narave se ponavadi pričnejo tudi investicijska dela predvsem na infrastrukturnem področju. Katere investicije so v terminskem planu izvrševanja proračuna na vrsti med prvimi?

Prav v teh dneh zaključujemo natančnejše terminske plane za posamezne letošnje investicije. Ko se zima konča, sledijo najprej pregledi občinskih cest in oblikovanje predlogov za sanacije. V marcu načrtujemo izvedbo razpisov za večje investicije, predvsem za izgradnjo nadvoza nad železniško progo v Retjah in za asfaltiranje po občini pa tudi za obnove vodovodnih sistemov. Ostale manjše investicije pa bomo izvajali v skladu z likvidnostnim stanjem občine.

Kot župan se pri svojem delu poleg opravljanja najrazličnejših nalog in sprejemanja vrste odločitev na podlagi sprejetega proračuna verjetno pogosto srečujete tudi z raznovrstnimi problemi, očitaji, kritikami in celo obtoževanji. Kako se odzivate na vsa vprašanja in pisma, ki jih lahko zasledimo v različnih medijih in prihajajo tudi na naše uredništvo?

Vedno se najdejo ljudje, ki z delom nekoga na vidnejšem položaju niso zadovoljni in ga kritizirajo. To velja tako za osebe na lokalni kot na državni ravni. Vsekakor pa se mi zdi popolnoma nekorektno, da se nekateri za neutemeljene in neargumentirane izjave oziroma za obračunavanja poslužujejo medijev. Še bolj neprimerni pa se mi zdijo zapisi, ki se spuščajo na povsem osebno raven. Seveda se zavedam, da sem kot župan zaradi svojega položaja večkrat deležen opazk, kritik in celo obtožb, vendar sem prepričan, da vedno za reševanje

problemov ostaja primerna in na dostojnem nivoju sprejemljiva komunikacijska pot. Prav tako se zavedam, da nikoli ne bodo z določeno odločitvijo ali ukrepom zadovoljni vsi, vendar različnost nas lahko tudi povezuje in pripelje do skupnega cilja. Zato tudi razne očitke o samovolji zavračam, saj je funkcija župana le izvrševati odločitve in sklepe, ki jih sprejema občinski svet. V naši občini se večina občinskih sklepov sprejema celo s popolnim soglasjem vseh svetnikov. Zato je povsem odveč, da ne rečem nekorektno, obtoževati mene ali druge svetnike, če je bil mogoče sprejet kakšen sklep, s katerim se posamezni svetnik ne strinja. Treba je namreč vedeti, da se v demokratičnih okoljih sklepi sprejemajo z večino glasov. Zelo me seveda prizadene, ko v državnih medijih zasledim poročanja o meni osebno ali delu občine, ki so tako natančni in podrobni – celo opremljeni s skeniranimi dokumenti občine – da človek dejansko dobi občutek, da gre za naročene prispevke. Vsekakor moram priznati, da me takšna in podobna pisanja prizadenejo, še posebej če gre za neargumentirane in žaljive zapise. Seveda so avtorji največkrat tisti, ki za blaginjo naših občanov niso naredili prav veliko ali pa so zelo slabo podučeni o dogajanju in problemih, ki jih moramo reševati v občini. To pravzaprav razumem ne kot politiko, pač pa kot nizkotno politikantstvo. Kljub vsemu me takšne in podobne kritike politikantov le vzpodbudijo in mi dajejo še večji zagon pri mojem delu. Navsezadnje se s konstruktivnimi predlogi tako članov občinskega sveta kot drugih občanov trudimo in delujemo za skupne cilje. Ali delamo slabo ali dobro, pa nas itak na vsake štiri leta ocenjujejo naše volivke in volivci.

Pogovarjala se je Lidija Čop.

Obvestilo Polijske postaje Ribnica

Zaradi povečanega števila vlovov, tatvin in drugih, predvsem premoženjskih kaznivih dejanj, ki jih storilci načrtovano izvajajo na območju Policijske postaje Ribnica in širše, policija prosi, da podatke o neznanih in sumljivih osebah ter njihovih vozilih v vaši bližini oz. soseščini takoj **sporočite na PP Ribnica 01 837-21-10, interventno telefonsko številko 113 ali anonimno številko policije 080 12 00**. O drugih preventivnih nasvetih in kako ravnati v primeru, da postanete žrtev vloma, kraje ali ropa, si preberite na spletni strani policije www.policija.si.

PP Ribnica se zahvaljuje vsem, ki ste posredovali kakršnokoli informacijo in pomagali pri razkritju skupine vlomilcev, ki je sedaj v priporu. Tudi v prihodnje se priporočamo za vaše cenjene informacije, ki nam bodo pomagale odkrivati storilce kaznivih dejanj.

Policijska postaja Ribnica

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA NOTRANJE ZADEVE

POLICIJA

Policijska uprava Ljubljana
Policijska postaja Ribnica

POZIV

Občina Velike Lašče na podlagi 20. člena Odloka o nadomestilu za uporabo stavbnih zemljišč (Uradni list RS št. 80/98, 109/99, Uradno glasilo Občine Velike Lašče št. 6/03)

poziva zavezance za plačilo nadomestila za uporabo stavbnih zemljišč:

- **pri katerih je prišlo do sprememb**, ki vplivajo na odmero nadomestila (postavitve garaže, gradnja prizidka, prenehanje poslovne dejavnosti, ukinitve s.p. ...),

- **in tiste, ki občinski upravi še niso prijavili nastanka obveznosti** za plačilo nadomestila (nakup objekta, dedovanje, novogradnja ...),

da na Občino Velike Lašče oddajo napoved za odmero nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča – NUSZ najkasneje do 30. marca 2016 na obrazcu, ki ga dobite na občinski upravi ali na spletni strani občine <http://www.velike-lasce.si/vloge-in-obrazci/>.

Informacije o napovedi za odmero NUSZ lahko dobite na Občini Velike Lašče, Levstikov trg 1, 1315 Velike Lašče, kontaktna oseba Jerica Tomšič Lušin (tel. 01 781 0369, obcina.velike-lasce@siol.net).

Občina Velike Lašče

Policijska postaja Ribnica

Občane Velikih Lašč obveščamo, da je celotno območje Občine Velike Lašče s 1. 1. 2016 prišlo pod krajevno pristojnost PP Ribnica. Ta sprememba se je med drugim zgodila predvsem zaradi enakomernejše porazdelitve izvajanja policijskih nalog in obsežnosti le-teh med policijskimi postajami v Policijski upravi Ljubljana. Občane obveščamo, da se odslej za prijave kaznivih dejanj in prekrškov, zaprosila za pomoč, različna obvestila, prijave nekaterih javnih prireditev ... namesto na PP Ljubljana Vič obrnejo na PP Ribnica.

Kontaktne podatke PP Ribnica so:

- naslov: Ribnica Gorenjska cesta 7, 1310 Ribnica,
- e-naslov: pp_ribnica.pulj@policija.si,
- tel.: 01/837-21-10.

Ne glede na to pa lahko ob interventnih, pomembnejših in nujnih primerih pokličete na št. 113 oz. anonimni telefon 080 12 00. Za svoje predloge za izvajanje policijske kontrole prometa lahko uporabite tudi spletno aplikacijo »Predlagaj prometno kontrolo«, ki se nahaja na www.policija.si.

Ena izmed glavnih nalog PP Ribnica je, poleg zagotavljanja čim večje varnosti skupnosti in posameznikom, vzpostaviti čim boljše partnersko sodelovanje z občani in vsemi subjekti lokalnih skupnosti. Zato se s svojimi predlogi, pobudami, morebitnimi kritikami in vsem drugim, kar je povezano s policijskim delom, lahko obrnete na PP Ribnica ali na vodjo policijskega okoliša policista Janka Divjaka.

Policijska postaja Ribnica

Z 9. seje občinskega sveta

Občinski svet Občine Velike Lašče se je v četrtek, 18. februarja 2016, sestal na 9. redni seji. Po ugotovitvi sklepčnosti je župan predlagal v potrditev naslednji dnevni red:

1. Potrditev zapisnika 8. redne seje
2. Poročilo odborov
3. Sklep o določitvi višine cen storitev, povezanih z nepretočnimi greznicami, obstoječimi greznicami in malimi komunalnimi čistilnimi napravami v Občini Velike Lašče
4. Finančno poročilo koncesionarja za pokopališko dejavnost za leto 2015 in plan dela za leto 2016
5. Finančno poročilo koncesionarja za vodovodni sistem Velike Lašče in Turjak za leto 2015 in plan dela za leto 2016
6. Sklep o razrešitvi in imenovanju člana Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu
7. Letni program športa v Občini Velike Lašče za leto 2016
8. Pravilnik o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o subvencioniranju malih komunalnih čistilnih naprav
9. Pravilnik o spremembi pravilnika o oddajanju prostorov v najem in uporabo
10. Sklep o višini najemnin za najem ali enkratno uporabo prostorov v lasti Občine Velike Lašče
11. Sklep o višini vstopnin za ogled v objektih, ki so v lasti Občine Velike Lašče
12. Obvezna razlaga 96. in 102. člena Odloka o občinskem prostorskem načrtu Občine Velike Lašče
13. Sklep o ukinitvi javnega dobra
14. Potrditev DIIP za investicijo asfaltiranje cest po občini Velike Lašče v letu 2016
15. Pobude, vprašanja in predlogi svetnikov
16. Poročilo župana

Po potrditvi zapisnika sta predsednika odbora za komunalno, varstvo okolja in urejanje prostora ter odbora za družbene dejavnosti podala kratka poročila o sejah.

Občinski svet je v nadaljevanju sprejel naslednje sklepe:

Ad 3 – Občinski svet Občine Velike Lašče sprejme Sklep o določitvi višine cen storitev, povezanih z nepretočnimi greznicami, obstoječimi greznicami in malimi komunalnimi čistilnimi napravami v Občini Velike Lašče.

Ad 4 – Potrdi se finančno poročilo za leto 2015 in plan investicij za leto 2016 za pokopališča Velike Lašče, Rob in Turjak.

Ad 5 – Potrdi se finančno poročilo za leto 2015 in plan investicij za leto 2016 za vodovodna sistema Velike Lašče in Turjak.

Ad 6 - Občinski svet Občine Velike Lašče sprejme Sklep o razrešitvi in imenovanju člana Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu.

V Svetu za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Občine Velike Lašče se je razrešil Vid Likavec, predstavnik Policijske postaje Ljubljana Vič, in imenoval Marjan Cimprič, predstavnik Policijske postaje Ribnica.

Ad 7 – Občinski svet Občine Velike Lašče sprejme Letni program športa v Občini Velike Lašče za leto 2016.

Ad 8 – Občinski svet Občine Velike Lašče sprejme Pravilnik o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o subvencioniranju izgradnje malih komunalnih čistilnih naprav na območju Občine Velike Lašče.

Ad 9 – Občinski svet Občine Velike Lašče sprejme Pravilnik o spremembi pravilnika o oddajanju prostorov v najem in uporabo.

Ad 10 - Občinski svet Občine Velike Lašče sprejme Sklep o višini najemnin za najem ali enkratno uporabo prostorov v lasti Občine Velike Lašče.

Ad 11 - Občinski svet Občine Velike Lašče sprejme Sklep o višini vstopnin za ogled v objektih, ki so v lasti Občine Velike Lašče.

Ad 12 - Občinski svet Občine Velike Lašče sprejme obvezno razlago 96. in 102. člena Odloka o občinskem prostorskem načrtu Občine Velike Lašče.

Ad 13 - 1. Občinski svet Občine Velike Lašče sprejme sklep, da se ukine status javnega dobra na parceli št. 4002/24 k.o. 1711 Turjak, v izmeri 28 m². Navedena parcela postane lastnina Občine Velike Lašče, Levstikov trg 1, 1315 Velike Lašče.

2. Občinski svet Občine Velike Lašče sprejme sklep, da se ukine status javnega dobra na parceli št. 3622/2 k.o. 1718 Dvorska vas, v izmeri 150 m². Navedena parcela postane lastnina Občine Velike Lašče, Levstikov trg 1, 1315 Velike Lašče.

3. Občinski svet Občine Velike Lašče sprejme sklep, da se ukine status javnega dobra na parceli št. 4014/3 k.o. 1711 Turjak, v izmeri 71 m². Navedena parcela postane lastnina Občine Velike Lašče, Levstikov trg 1, 1315 Velike Lašče.

4. Občinski svet Občine Velike Lašče sprejme sklep, da se ukine status javnega dobra na parceli št. 1479/5 k.o. 1715 Osolnik, v izmeri 62 m². Navedena parcela postane lastnina Občine Velike Lašče, Levstikov trg 1, 1315 Velike Lašče.

Ad 14 - Potrdi se Dokument identifikacije investicijskega projekta (DIIP) za naložbo asfaltiranje cest po Občini Velike Lašče v letu 2016, za asfaltiranje cestnega odseka od Roba proti Predgozdu v dolžini 1300 m.

Tanja Uršič, občinska uprava

Dolžno ravnanje voznikov, preden se vključijo v promet na javno cesto

V spomladanskih in v jesenskih mesecih se začnejo bolj intenzivno izvajati dela na njivah in poljih pa tudi razna gradbena in druga dela, ki imajo za posledico, da inšpekcijska in redarska služba v tem delu leta evidentira tudi večje število nepravilnosti oziroma kršitev cestnih predpisov. S ciljem preventivnega ukrepanja v nadaljevanju predstavljamo zakonske določbe in posledice nepravilnega ravnanja voznikov vozil ter kmetijske in druge mehanizacije.

Zakon o cestah (ZCes-1, Ur. l. RS št. 109/10, 48/12, 36/14, 46/15) v tretjem odstavku 5. člena določa: »Preden se vključi v promet na javni cesti s kolovozne poti, nekategorizirane ceste, individualnega priključka, območja izvajanja del ali druge zemljiške površine, mora voznik odstraniti z vozila zemljo ali blato, ki bi lahko onesnažilo vozišče.« Za kršitev navedenega člena je neposredno odgovoren voznik, in sicer se posameznik za prekršek kaznuje z globo 1000 €, pravna oseba pa se lahko kaznuje z globo 4000 €, njena odgovorna oseba pa z globo 1000 €.

Pomen v 5. členu uporabljenih izrazov je določen v 2. členu ZCes-1, in sicer:

Javna cesta je cesta, ki jo država ali občina, v skladu z merili za kategorizacijo javnih cest, razglasi za javno cesto določene kategorije in jo lahko vsak prosto uporablja na način in pod pogoji, določenimi z zakonom in drugimi predpisi. Javna cesta je tudi cesta, ki je kategorizirana v sosednji državi in deloma poteka po ozemlju Republike Slovenije, pri čemer v zvezi z zagotavljanjem odvijanja prometa po cesti obstaja mednarodnopravna obveznost Republike Slovenije (skupna javna cesta).

Nekategorizirana cesta, ki se uporablja za javni cestni promet, je vsaka prometna površina, na kateri se opravlja promet na način in pod pogoji, kot jih v skladu s tem zakonom in predpisom, ki ureja pravila cestnega prometa, določi lastnik ali od njega pooblaščen upravljavec.

Individualni priključek je cestni priključek na cesti, namenjen dostopu do posameznih stanovanjskih stavb z največ štirimi stanovanji ter kmetijskih in gozdnih površin.

Izraz »*cestni promet*« pa je določen v 2. točki 1. odstavka 3. člena Zakona o pravilih cestnega prometa (Ur. l. RS št. 109/10, 57/12, 63/13), in sicer je to promet vozil, pešcev in drugih udeležencev cestnega prometa na javnih cestah in nekategoriziranih cestah, ki se uporabljajo za javni cestni promet.

Zaradi neupoštevanja določbe tretjega odstavka 5. člena ZCes-1 prihaja do nanosa zemlje ali blata na vozišče ceste. Onesnažena cesta ob jutranji rosi, megli ali ob dežju postane spolzka, zavorne razdalje pa se pri isti hitrosti na mokrem in spolzkem vozišču bistveno

podaljšajo. Vse skupaj pa lahko kaj hitro vodi v prometno nesrečo ali v zdrs vozila s ceste.

Določba tretjega odstavka 5. člena ZCes-1 ni samo birokratska ovira in obremenitev tistemu, ki izvaja delo na kmetijskih površinah ali druga dela na in ob cesti, ki imajo lahko za posledico nanos zemlje in blata na javno cesto, temveč je v prvi vrsti namenjena njegovi lastni varnosti. Zaradi onesnažene ceste pa nič hudega sluteči voznik, ki se pravilno pripelje po cesti, v dobri veri, da je ta varna, izgubi nadzor nad svojim vozilom ter trči v traktor ali drug kmetijski stroj, ki se v tem trenutku vključuje v promet na cesto.

Zato pozivamo voznike, da preden se vključijo v promet na javno cesto s kolovozne poti, nekategorizirane ceste, individualnega priključka, območja izvajanja del ali druge zemljiške površine, preverijo svoje vozilo ter po potrebi z njega očistijo zemljo in blato.

Istočasno pojasnujemo, da so vsa uvodoma navedena dela, ki imajo lahko za posledico nanos zemlje in blata na cesto, predvidljiva, in jih lahko vsak voznik, kmetovalec ali pa investitor gradnje previdi vnaprej. Zato lahko vsak, ki ve, da bo v naslednjih dneh opravljal takšna dela, pri upravljavcu ceste pravočasno pisno zaprosi za začasno označitev nevarnega mesta, ki bo nastalo na cesti, s predpisano prometno signalizacijo ter na ta način poskrbi za lastno varnost in za pravilno in pravočasno seznanitev drugih udeležencev v prometu, da posamezen odsek ceste zaradi nanosa zemlje in blata na cesto ni varen. Po končanih delih se vozišče ceste počisti, in ko je nevarnost v celoti odpravljena, se umakne tudi začasna prometna signalizacija.

Glede na vse navedeno bo inšpekcijska in redarska služba v spomladanskih in v jesenskih mesecih izvajala tudi poostren nadzor nad ravnanjem voznikov.

Skupna občinska uprava
Medobčinski inšpektorat in redarstvo

KRAJEVNI ODBORI

V prejšnji številki Troble so bila pri posameznih vaseh napačno oz. pomanjkljivo navedena imena, kar popravljamo v nadaljevanju.

KO TURJAK predstavnik vasi:
Gradež nad 100 Drago Petrovič

KO DVORSKA VAS—MALA SLEVICA
predstavniki vasi:
Dvorska vas Ladka Deterding
Ivan Levstik
Miran Drobnič

KO KOKAVE
predstavniki vasi:
Podulaka Borut Vasič
Opalkovo Martin Virant

Za netočno objavljen seznam predstavnikov krajevnih odborov se opravičujemo.

Občinska uprava

Medobčinski inšpektorat in redarstvo je organiziral predstavitev

»Prostorsko načrtovanje v okviru skupne občinske uprave«

Po odločitvi za reformo lokalne samouprave leta 1994 je bil sprejet Zakon o lokalni samoupravi, in od takrat poznamo tudi institut skupne občinske uprave. Organ skupne občinske uprave ustanovijo občine za opravljanje posameznih nalog občinske uprave. Tako so tudi občine Dobrepolje, Loški Potok, Ribnica, Sodražica in Velike Lašče leta 2013 ustanovile Skupno občinsko upravo »Medobčinski inšpektorat in redarstvo« (v nadaljevanju: MIR). Za delovanje skupnih občinskih uprav država občinam zagotavlja tudi sredstva iz državnega proračuna.

Poleg opravljanja nalog občinskega inšpekcijskega nadzorstva in občinskega redarstva v okviru skupne občinske uprave država v zadnjem času še posebej vzpodbuja tudi skupno opravljanje upravnih in strokovnih nalog na področju urejanja prostora oziroma prostorskega

načrtovanja. V ta namen je MIR organiziral predstavitev z naslovom »Prostorsko načrtovanje v okviru skupne občinske uprave«, ki je potekala dne 27. 1. 2016 v sejni sobi Občine Ribnica. Predstavitev, ki so se je udeležili župani občin ustanoviteljic in strokovni sodelavci občinskih uprav, so pripravili gostje: Alenka Korpar, direktorica Skupne občinske uprave Spodnje Podravje, s sodelavcem Petrom Cafuto; Luka Ivanič, vodja Službe za sistem okolja in prostora z Ministrstva za okolje in prostor, ter Damijan Uranker z Direktorata za prostor, graditev in stanovanja, ki ima dolgoletne izkušnje s področja lokalnega prostorskega načrtovanja. Prostorsko načrtovanje je odgovorno in temeljno delovno področje vsake občinske uprave, saj v veliki meri vpliva na ljudi oziroma opravljanje njihovih dejavnosti, zato je bil namen predstavitve predvsem spoznati primer dobre prakse s strani SOU Spodnje Podravje, ki to nalogo opravlja za več občin že vrsto let, in na drugi strani še vidik države oziroma pristojnega ministrstva.

Gostje so s svojimi predstavitvami in dolgoletnimi izkušnjami delovanja na področju prostorskega načrtovanja podali odgovore na vsa vprašanja županov in njihovih sodelavcev. Enotni so si bili, da je širitev opravljanja nalog s področja prostorskega načrtovanja v okviru skupne občinske uprave dolgoročno gledano prava odločitev.

Ravno tako so pozdravili tudi idejo, da je predstavitev organizirala ravno Skupna občinska uprava MIR, saj se v praksi pogosto srečujejo ravno z nasprotnimi stališči delujočih skupnih občinskih uprav, ki pogosto zaradi zahtevnosti področja niso naklonjene širitvam nalog na področje prostorskega načrtovanja.

Vsekakor lahko zaključimo, da bi občine ustanoviteljice s tovrstno širitvijo nalog lažje določile cilje in izhodišča prostorskega razvoja občine, rabo prostora in pogoje za umeščanje posegov v prostor ter načrtovale prostorsko ureditev lokalnega pomena. Prav tako pa bi enotno nastopale tudi na nivoju države oziroma pristojnega ministrstva.

Mag. Marija Ajdič Francelj, vodja MIR

Obvestilo o praznjenju malih komunalnih čistilnih naprav, obstoječih pretočnih greznic in nepretočnih greznic

Z mesecem marcem Javno komunalno podjetje Grosuplje na območju Občine Velike Lašče pričinja izvajanje obvezne gospodarske javne službe odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih vod. Javna služba pokriva področje malih komunalnih čistilnih naprav (v nadaljnjem besedilu: MKČN), obstoječih pretočnih greznic in nepretočnih greznic.

Obseg izvajanja javne službe

→ plansko praznjenje:

- MKČN do 50 populacijskih enot (PE):
 - do dvakrat v treh letih,

• obstoječih pretočnih greznic:

- enkrat na tri leta do 6 m³,
- pri večstanovjskih stavbah se izprazni do 2 m³ vsebine usedalnika po stalno prijavljeni osebi,
- prazni se samo prvi usedalnik greznice;

→ praznjenje nepretočnih greznic:

- večkrat, po naročilu uporabnika,
- uporabnik mora izvajalcu javne službe dokazati, da:

1. je greznica zgrajena po gradbenih predpisih in poseduje uradno dokazilo o vodotesnosti greznice,

2. je minimalna prostomina greznice 4,5 m³ na osebo, a ne manj kot 10 m³,

3. so v greznico speljane samo komunalne odpadne vode iz gospodinjstva,
4. ima pridobljeno vodno soglasje;

→ **praznjenje obstoječe pretočne greznice ali MKČN po posebnem naročilu uporabnika;**

→ **obdelava vsebine blata iz obstoječih pretočnih greznic in MKČN ter komunalne odpadne vode iz nepretočnih greznic na komunalni čistilni napravi.**

Način izvajanja javne službe

Praznjenje MKČN ali obstoječih pretočnih in nepretočnih greznic

Uporabnik bo obvestilo o praznjenju obstoječe pretočne greznice ali MKČN prejel vsaj 15 dni pred začetkom opravljanja storitve. V obvestilu bosta navedena datum in okvirni čas prihoda izvajalca javne službe. Uporabnik bo lahko navedeni datum in uro enkrat prestavil za največ 30 dni, o čemer mora izvajalca javne službe pisno obvestiti vsaj 8 dni pred začetkom opravljanja storitve.

Če uporabnik na določeni datum ne bo dosegljiv in se na obvestilo ne bo odzval, se šteje, da je storitev opravljena, izvajalec javne službe pa bo storitev praznjenja opravil ponovno čez tri leta.

V primeru, da uporabnik potrebuje dodatno storitev praznjenja obstoječe pretočne greznice prej kot v treh letih, se storitev opravi po posebnem naročilu in obračuna po ceniku, ki je objavljen na spletni strani <http://www.jkpg.si/>.

Kmetijsko gospodarstvo

V primeru nastajanja blata v obstoječi pretočni ali nepretočni greznici ali MKČN na kmetijskem gospodarstvu rejnih živali je kmetijsko gospodarstvo lahko izvzeto iz izvajanja in obračuna storitev praznjenja obstoječih pretočnih ali nepretočnih greznic ali MKČN. Blato mora biti zmešano skupaj z gnojnico oziroma gnojevko in pred gnojenjem oziroma pred nadaljnjo uporabo skladiščeno najmanj šest mesecev. Lastnik kmetijskega gospodarstva lahko v tem primeru pri izvajalcu javne službe uveljavlja izvzem iz opravljanja in obračuna storitve javne službe, s tem da dostavi izjavo o uporabi blata za gnojilo v kmetijstvu z obveznimi prilogami. Izjava je objavljena na spletni strani <http://www.jkpg.si/> pod rubriko obrazci. S podpisom izjave se lastnik kmetijskega gospodarstva obvezuje, da z blatom iz svoje greznice oz. MKČN ravna skladno z zakonodajo.

Za izvzem iz izvajanja in obračuna storitev praznjenja obstoječih pretočnih ali nepretočnih greznic ali MKČN mora lastnik kmetijskega gospodarstva dostaviti izjavo na Javno komunalno podjetje Grosuplje, d.o.o., Cesta na Krko 7, 1290 Grosuplje do 25. marca 2016, če želi izvzem že z marcem 2016. Sicer se izvzem uveljavi s prvim dnevom meseca, v katerem izjavo prejme izvajalec javne službe, če je ta dostavljena do 25. dne v mesecu. Izvzem velja za triletno obdobje planskega čiščenja, to je za obdobje 2016–2018.

Za oprostitvev okoljske dajatve za vodo, porabljeno v hlevu, mora biti zagotovljeno ločeno merjenje porabe pitne vode za gospodinjstvo in ločeno za hlev ter izpolnjeni že navedeni pogoji.

Praznjenje greznic in MKČN lahko naročite na tel. št. **01/7888-954** v času uradnih ur (od ponedeljka do petka med 8.00 in 13.00 uro) ali preko e-poštnega naslova prevzem.blata@jkpg.si.

Poleg teh storitev zagotavljamo tudi izdajo projektnih pogojev, soglasij k projektnim rešitvam in soglasij k priključitvi na gospodarsko javno infrastrukturo za novogradnje.

Za več informacij vas vabimo, da obiščete našo spletno stran <http://www.jkpg.si/>, kjer so objavljene tudi druge informacije, povezane z MKČN, ceniki in podobno. V prihodnje vas bomo o izvajanju javne službe obveščali v lokalnem časopisu, z dopisom ali na zadnji strani položnice.

Veselimo se sodelovanja z vami in hvala za zaupanje.

Javno komunalno podjetje Grosuplje, d.o.o.

Pomagajmo naravi

Približuje se 22. april, ko praznujemo svetovni dan Zemlje. Vzemimo si čas in pomagajmo naravi, da jo razbremenimo odvrženih odpadkov. V ta namen vabimo društva, krajevne odbore in ostale posameznike, da se pridružijo tudi letošnji **čistilni akciji, ki bo 9. aprila 2016.**

Vreče in rokavice lahko do dneva pred čistilno akcijo prevzamete na občini. Odpadke bomo zbirali v zbirnem centru na Turjaku.

Občinska uprava

Postopek vgradnje nove male komunalne čistilne naprave

Zaradi bistveno spremenjene zakonodaje na področju odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode vam v pomoč pri postavitvi nove male komunalne čistilne naprave na kratko predstavljamo postopek vgradnje.

ŠT.	AKTIVNOST	VIR OBRAZCA OZIROMA DODATNIH INFORMACIJ
1	Pred vgradnjo pridobimo vodno soglasje na Direkciji RS za vode.	Obrazec: http://www.dv.gov.si/si/urejanje_voda/vodna_soglasja
2	Vgradimo malo komunalno čistilno napravo.	
3	Pri pooblaščenem izvajalcu naročimo prve meritve, na podlagi katerih se izdela analizni izvid .	Seznam pooblaščenih izvajalcev: http://okolje.arso.gov.si/onesnazevanje_voda/tabela/5/page/1
4	V roku 30 dni po prejemu analiznega izvida izpolnimo poročilo o prvih meritvah ter ga skupaj z izjavo o lastnostih MKČN pošljemo na JKP Grosuplje, d.o.o., Cesta na Krko 7, 1290 Grosuplje (po pošti ali na email: info@jkpg.si).	Obrazec: http://www.jkpg.si/odpadne-vode/male-komunalne-cistilne-naprave
5	JKPG nam na podlagi prejete dokumentacije pošlje potrdilo o vpisu v bazo MKČN in ustrezno zniža okoljsko dajatev (90%).	
6	Prijavimo se na razpis za subvencioniranje MKČN.	http://www.velike-lasce.si

Roman Viršek, občinska uprava

Športni dan za četrtošolce Šolar na smučī

Akcija Šolar na smučī je slovenski projekt smučarskega ozaveščanja šolskih otrok. Nastala je s ciljem popularizacije smučanja med otroki, omogoča pa brezplačen, sistematično voden smučarski dan.

nam je občasno zaprla pogled na Zvoh, na trenutke je pokukalo tudi sonce.

Po prihodu na smučišče smo preverili opremo, se seznanili s pravili na smučišču in odšli na prve vaje, zavoje ... Skoraj bi lahko rekli, da smo bili sami na smučišču, ostalih smučarjev je bilo le za peščico.

Utrujenost nekaterih smučarjev je bila na koncu velika. Skupaj smo ugotovili, da je celodnevno smučanje zelo

Veseli smo, da smo se uspeli prijavit in pritegniti skoraj vse četrtošolce in v sredo, 10. februarja 2016, odšli na smučišče Krvavec. Za večino otrok je bilo to prvo srečanje s pravim smučiščem, kar nekaj jih je prvič obulo smučarski čevlji in zapelo smučī ter se prvič peljalo z gondolo. Le tretjina učencev je že poznala smučišča.

Vremenska napoved ni bila vzpodbudna, a smo se vseeno odločili, da tega dne ne izpustimo. Odločitev je bila prava. Močno sneženje je do našega prihoda skoraj ponehalo, le malo je še naletaval sneg. Pričakalo nas je 35 cm novega snega. Vetra skoraj ni bilo, nizka oblačnost

prijetna, a hkrati naporna stvar. Vsi pa že komaj čakamo, da ponovno zapnemo smučī in se spustimo po hribu. Upamo, da bo to še v tem mesecu, dokler je smučarsko znanje še sveže.

Hvala vsem organizatorjem akcije Šolar na smučī, da so nam omogočili smučarski dan – brezplačne smučarske karte in darilo. Hvala gospe ravnateljici za podporo in pomoč pri iskanju sredstev za plačilo prevoza. Hvala smučarskemu učitelju Urošu Centi, ki je svoj prosti čas namenil podajanju smučarskih veščin našim učencem.

Renata Gradišar

Slovenski kulturni praznik na OŠ Primoža Trubarja Velike Lašče

Življenje Franceta Prešerna je bilo kratko in prepredeno s številnimi čustvenimi viharji, razočaranji v ljubezni ter izgubo dveh najboljših prijateljev, Matije Čopa in Andreja Smoleta. France je zato svojo srečo in uteho našel v pisanju poezije, ki ga je ponesla v sam vrh evropske literature. Njegove pesmi se odlikujejo tako po vsebini kot tudi po obliki.

Letošnjo šolsko proslavo pred slovenskim kulturnim praznikom smo naslovili s pomenljivim naslovom *Vendar peti on ne jenja*, saj imamo tudi na naši šoli kar nekaj učencev, ki znajo kljub svoji mladosti in pomanjkanju izkušenj svoja opažanja, čustva ... prenesti v vezani besedi na papir. In letos so napisali toliko literarnih del, da smo celotno proslavo oblikovali tako, da so namesto znanih verzov Prešerna in drugih pesnikov govorili njihovi verzi.

Nastale so čudovite pesmi, ki jih želimo deliti tudi z vami, zato smo jih nekaj poslali na uredništvo Krpanovih novic, eno tistih najboljših, ki je bila tudi nagrajena pa lahko preberete v tej številki Troble. Pesem namreč mora leteti, leteti na krilih upanja, na krilih domišljije, na krilih želja, da najde pot do slehernega posameznika na našem modro-zelenem planetu.

Nekaj utrinkov s šolske proslave ...

Marija Lampret

Povezovalki Petra Koren in Manca Petrič

Literarni natečaj

V letošnjem šolskem letu je na pobudo ge. ravnateljice na naši šoli prvič potekal literarni natečaj z naslovom Dan kulture. Z literarnimi prispevki so sodelovali vsi učenci od 6. do 9. razreda. Ustvarjali so lahko prozo, poezijo ali dramatiko, tudi naslov in temo so izbrali sami. Menili smo, da bo tako njihova ustvarjalnost polno zaživela in je res. Ob zaključku natečaja, teden dni pred kulturnim praznikom, je bila komisija za izbor najboljših, v kateri so bile ga. ravnateljica, ga. Irena Budič Pavlič in ga. Marija Lušin, pred kar težko nalogo. Iz vsakega razreda so morale izbrati po eno najboljšo delo, dobrih del pa je bilo kar precej, zagotovo pa več kot eno v vsaki generaciji. Ampak je že tako, da je na koncu le treba reči zadnjo besedo in se odločiti za zmagovalca. Izbrani so bili:

6. razred – **Jure Vidmar**

7. razred – **Tinkara Perhaj**

8. razred – **Klara Perhaj**

9. razred – **Žiga Oblak**

Zdi se nam, da je literarni natečaj kar obrodil sadove, zato se že spogledujemo z mislijo, da bi ga razširili še na glasbeno in likovno področje v naslednjem šolskem letu.

Upamo na enako bogato in pestro ustvarjanje, kot smo mu bili priča letos.

Marija Oblak

Nagrajenci literarnega natečaja:
Žiga Oblak, Klara in Tinkara Perhaj

V nadaljevanju objavljamo nagrajeno delo učenca 9. razreda:

IGRA BESED

Igra besed je kot odraščanje. Najprej, ko se rodiš, je jok prvi zvok. Potem je potrebno leto, mogoče več, da izgovorimo prvo besedo – mama. Zato pravijo, da je to najlepša beseda na svetu.

Besede, se zdi, da rastejo potem z nami. Na vrsto pride ata, avto, pes, lačen, ... Prihajajo vedno nove in nove. In mi si jih vse nekako zapomnimo. Dejstvo pa je, da z odraščanjem prihajajo vedno nove in nove. V šoli jih je cel kup, nekatere so težke in gredo težko v glavo, druge pa kar poletijo. Skušamo si zapomniti vse besede iz biologije, matematike, slovenščine, ...

Toliko jih je, da nekatere slej ko prej pozabimo. Ta rezultat se pokaže pred tablo, ko gledamo debelo. Besede prave pa ni.

Besede so si po obliki različne. Nekatere so lepe in vesele, druge pa so tudi težke in grde.

Jaz imam zaenkrat najraje take, ki so všeč meni. Tenis, nogomet, šport so besede, ki jih imam najraje.

In potem so tu take, ki so mi manj všeč. Kot so učenje, pospravljanje ... in na koncu take, ki mi sploh niso všeč. Te pa se začnejo z besedo MORAŠ!

Žiga Oblak

Praznovanje slovenskega kulturnega praznika,

8. 2. 2016, Levstikov dom

Zdi se, kot bi več kot sto petdeset, dvesto in štiristoletna oddaljenost Stritarja, Prešerna in Shakespearja presešla vse čase, prostore in človeške navade. Tako smo se počutili na Večeru s Stritarjem, Prešernom in Shakespearom, prireditvi ob slovenskem kulturnem prazniku.

Stritar v svojem eseju o Prešernovih poezijah, ki jih je analitično razčlenil in postavil na prvo mesto mlade slovenske literature v takratnem času, celo več, Prešernove poezije je prepoznal za vrhunske in primerljive z vrhovi takratne evropske in svetovne književnosti, piše tudi o tedanjem času, ki se zazdi, kot bi bil sedanjí. Njegova razgledanost, občutljivost za pravičnost, poznavanje razmer in zgodovinske ter prostorske določenosti so v marsičem krojile usodo takratnih ljudi, in kot pravi pregovor, da se zgodovina ponavlja, ob branju odlomka tega eseja lahko temu le pritrdimo:

»Komaj pa je (pesnik) stopil v realno življenje in začel spoznavati svet, že mu je očito, da to kar vidi in sliši okrog sebe, se nikakor ne strinja s podobo, ki jo nosi v prsih. Ta mu kaže, da smo si bratje vsi, »kar nas po zemlji hodi«; v življenju pa vidi, kako se sovražijo in preganjajo ljudstva, rodovi, bratje – da človek živi kakor divja zver v krvavi vojski s človekom, ko da bi ne bilo prostora za vse na svetu; da ljudi drže le – in še komaj – železne ograde, zakoni, da se ne podavijo in pokončajo.« (Stritar, predgovor k drugi izdaji Prešernovih poezij, 1866)

Poleg najbolj »našega« Stritarja se je na odru pojavil vsesplošno »naš« Prešeren, ki je poleg številnih pesniških oblik (glosa, gazela, sonet ...) v poezijo vnesel tudi zavedanje teže pesniškega poslanstva (iz pesmi Pevcu):

»Kako
bit očes poet in ti pretežkó
je v prsih nosit al pekel, al nebo!
Stanu
se svojega spomni, tŕpi brez miru!«

Svetovni Shakespeare (v izvrstnih prevodih Janeza Menarta) je izzvenel, kot bi bil njun vrstnik, ki se zaveda moralne drže in prosvetljevanja:

»Kdor moč ima, pa ne zadaja ran,
kdor tega, s čimer žuga, ne stori,
kdor druge vnema, sam pa zadržan

*kot kamen hladno gleda na strasti,
ta varčno bdi nad biseri narave
in prav upravlja s svetim božjim darom,
ta je gospod podobe svoje prave –
vsak drug je le mešetar s svojim čarom.»*

Stritarjevi soneti, kot bi bili napisani za zdajšnji čas, se ukvarjajo z licemerstvom, s sovražnostjo, z maščevalnostjo, s koristoljubjem, strankarskim spletkarjenjem, z lažmi in s strahopetnostjo, pesnik nagovarja tiste, še resnicoljubne in zatirane, k dejanjem:

»Čas je, da že prestanemo mižati;
pomislite, vam priporočam živo:
tuj greh na grehe drugih je molčati.«

Večer je bil poln dinamičnih replik, ko so se soneti in druge pesmi vrhunskih mojstrov med seboj prepletli v aktualen dialog; zamislili smo se, ko smo jih poslušali in dojeli.

Scenarij in režijo je tudi za tokratno kulturno prireditev pripravila poglobljena poznavalka literarnih del in avtorica mnogih literarnih predstav Majda Samsa. V kulturnem večeru, ki ga je organizirala Občina Velike Lašče, so nastopili člani KUD Primož Trubar: Rok Borštnik, ki je prebiral Shakespearove sonete, Janez Gruden Prešernove poezije in Matjaž Gruden Stritarjeve Dunajske sonete ter Ana Porenta z branjem odlomkov iz znamenitega Stritarjevega eseja Prešernove poezije.

Letošnjo prireditev so simpatično pričeli in končali učenci OŠ Primoža Trubarja: začetek večera z lastno pesmijo mladega Bora Kokovnika, ki je razmišljal o sebi in Prešernu v našem času. V glasbenem programu, ki je lepo podpiral tako vsebinske kot miselne premike, so nastopili učenci in učitelj Glasbene šole Ribnica: kitarist Žak Tomšič, pianistka Eva Ivanc ter profesor Igor Meglič s kitaro. Spremljal je tudi učenki OŠ Primoža Trubarja Katjo Indihar in Sašo Simčič, ki sta na koncu večera odpeli Prešernovo pesem *Od železne ceste*, in s tem dali prej poslušanim pesmim prostor, da so se razrasle in odzvanjale v naših mislih ter hkrati razprle dimenzije govornjene besede v peto pesem.

Ob prijetnem druženju, kozarčku in prigrizkih v novi galeriji pri dvorani Levstikovega doma so se pogovori o bolj ali manj aktualnih kulturnih temah odvijali še naprej v noč.

Ana Porenta
Foto: Niko Samsa

Občina Velike Lašče
vabi na

ODPRTJE LIKOVNE RAZSTAVE
PAVLE ČERNIGOJ

»*Mojih 70 let*«,

ki bo v četrtek, 7. aprila 2016, ob 19. uri
na Trubarjevi domačiji na Rašici.

Pavla Černigoj, ljubiteljska slikarka iz Sevnice, je svojo likovno pot pričela že v mladih letih, pri čemer jo je spodbujal likovni pedagog in akademski slikar Samo Kovač.

Svoje mladostne želje po slikanju je sicer pričela uresničevati šele po upokojitvi v okviru likovnega študijskega krožka Univerze za tretje življenjsko obdobje Sevnica. Sodelovala je na skupinskih razstavah, imela pa je tudi že tri samostojne razstave.

Sodelovala je na slikarskih kolonijah in prejela kar nekaj priznanj. Slika v akvarelu in akrilu.

Program otvoritve bosta popestrila vokalna skupina Triola in letošnji dobitnik bronaste Prešernove plakete Občine Sevnica gospod Sinjo Jezernik v vlogi Primoža Trubarja.

Razstava bo odprta do 2. maja 2016.

Lepo vabljeni!

Predstavitev knjige
LJUBEZEN PREMAGA VSE

avtorjev Sto prašičkov poje
na Trubarjevi domačiji

18. marca 2016 ob 19.00

Predstavitev knjige bo popestrila sveža glasba
Frodo and The Suzukies.

LEPO VABLJENI!

**17. festival otroškega gledališča
Najdihojca**

KUD Primož Trubar Velike Lašče

Vabimo vas

na tradicionalni, prepoznavni,
navdušujoč in ljubeč festival

NAJDIHOJCA,

ki bo potekal vse dopoldne
v petek, 1. aprila 2016,
v dvorani Levstikovega doma.

Predstave se bodo domače vrčevske in šolske ter
gostujoče gledališke skupine iz naše širše okolice.

Program bo objavljen tudi na: <http://kud.trubar.si/>.

Festival podpira Občina Velike Lašče.

Dobrodošli na Najdihojci 2016!

**Svetovni dan knjige
v velikolaški zibelki kulture
(20.–23. april 2016)**

V počastitev svetovnega dneva knjige in Noči knjige bomo v Levstikovem domu v Velikih Laščah pripravili več dogodkov v organizaciji Knjižnice Frana Levstika in Zavoda Parnas ob podpori Občine Velike Lašče.

SREDA, 20. aprila dopoldne

**Knjižnica Frana Levstika in spominska soba
Svetovni dan knjige in miniaturne knjige**

Šolarji bodo v rokodelski delavnici izdelovali miniaturne knjige in si ogledali razstavo različnih izdaj miniaturnih knjig (za OŠ Primoža Trubarja po dogovoru).

PETEK, 22. aprila ob 19h

**galerija pred knjižnico in spominska soba
»Mladi prostovoljci« - na fotografski
razstavi in v resnici**

Zanimiva fotografska razstava bo prikazala prostovoljce skupine Mladi Parnas malo drugače. Kako – boste lahko spoznali skozi razgovor, ki ga je ob otvoritvi njihove razstave na NOČ KNJIGE pripravil Jože Starič.

Lepo vabljeni!

MED DOMOM IN SVETOM

JOSIP STRITAR

(6. 3. 1836 – 25. 11. 1923)

6. marca 2016 praznujemo 180. obletnico rojstva Josipa Stritarja, pesnika, pripovednika, esejističnega pisca in urednika. Jože Javoršek je v svojem Literarnem sprehodu, ki je izšel leta 1986 v velikolaškem zborniku, takole strnil njegovo veličino in pomen:

»Stritarjeva izjemna zasluga je, da je v drugi polovici XIX. stoletja naš narod civiliziral. Našemu ljudstvu ni odkril le prave podobe Prešerna, torej poezije, odkril mu je tudi vse ostale slovstvene zvrsti od epike in dramatike do proze, književne, socialne in politične kritike.

To njegovo preroditeljsko delo v najširšem in najglobljem pomenu te besede, je bilo plod nenehnega spora, ki je gnetel njegovo osebnost, ta spor pa je bil spor med domom in svetom.

Stritar je brezobzirno opravil z napihnjeno politiko »narodnih« čustev[...] [...] v svoj boj je potegnil Levstika in Jurčiča ter se tako zavezal v nenavadno trojico, ki je pripomogla k zmagi mladega rodu in k bolj evropskemu pojmovanju kulture in slovenstva sploh. ... Preskok v višjo kvaliteto v naši kulturni zgodovini je v marsičem Stritarjevo delo, vsekakor so osnovne značilnosti tega dela posledica Stritarjeve razgledanosti in literarne modrosti.«

V Laščah so se Stritarjeve obletnice vedno slavnostno praznovali. Ob 100. obletnici Stritarjevega rojstva je praznovanje pripravilo Prosvetno društvo v Velikih Laščah (predhodnik KUD-a Primož Trubar). Slavje se je začelo v soboto, 4. 7., zvečer z godbo, s petjem treh pevskih zborov (Mladinskega in Mešanega pevskega zbora iz Velikih Lašč ter Mladinskega pevskega zbora iz Ribnice), z deklamacijami in recitacijami Stritarjevih del ter z igro Oderuh. V nedeljo je bila ob štirih zjutraj budnica, nato sprejem gostov na železniški postaji. Na Podsmreki so slavnostno odkrili spominski relief, delo kiparja Franceta Goršeta, temu pa je sledila ljudska veselica v Velikih Laščah.

Čez petdeset let se je praznovalo še bolj svečano. 150. obletnici književnikovega rojstva je bil posvečen kar cel teden, od 2. do 9. marca. Prireditve so se vrstile druga za drugo, zaključek pa je bil v nedeljo, 9. marca, na Podsmreki. Ob otvoritvi prenovljene Stritarjeve kašče je zbranim spregovoril Ciril Zlobec, takrat predsednik Zveze književnikov Jugoslavije. V kulturnem programu sta nastopila pevski zbor in dramska skupina KUD Primož Trubar.

Prireditve sta se udeležila tudi Stritarjeva vnuka, ki sta ob tej priložnosti podarila Velikim Laščam nekaj Stritarjevih predmetov. Foto: Niko Samsa

Josip Stritar
1836—1936

Kopija razglednice, izd. leta 1936, zal. Prosvetno društvo Velike Lašče, last. J. Samsa, Dolnje Retje

Slavnostno srečanje pri Stritarjevi rojstni hiši v nedeljo, 9. marca 1986 (foto: Niko Samsa)

Občinsko srečanje mladih literatov Srečanje z domišljijo v velikolaški osnovni šoli, 6. marec 1986 (foto: Niko Samsa)

Levstikov dom, 8. marec 1986: Svečana uprizoritev igre Josipa Stritarja Logarjevi v režiji Andreja Kurenta in izvedbi gledališke skupine KUD Primož Trubar Velike Lašče
Na sliki: Andrej Perhaj, Robert Hren, Matjaž Gruden, Ana Rigler Last Andreja Perhaja, Velike Lašče

Na dvoriščiu Stritarjevega doma leta 1906, foto: Fran Vesel, hrani: NUK

Letošnje praznovanje

Ob praznovanju 180. obletnice Stritarjevega rojstva smo skupaj z županom Antonom Zakrajškom obiskali ljubljansko Navje, kjer je pokopan naš rojak, in na njegov grob položili šopek. Na tem mestu smo se Josipa Stritarja spomnili z nekaj odlomki iz njegovih del. Besede, s katerimi je pred 150. leti pospremil na pot izid Prešernovih Poezij, kot profesor na cesarskem Dunaju nagovarjal slovenske učitelje, se spominjal svojega rojaka in velikega prijatelja Frana Levstika in nas takrat, kot še danes, nagovarjal v pesmi Rojakom.

Foto: L. Čop

"Ponosno smemo reči, da tudi naš Prešeren je eden tistih izvoljenih organov, po katerih se na zemlji razodeva rajska lepota, nebeška poezija. Ko bi se sklicali narodi pred sodni stol, naj se izkažejo, kako so gospodarili z izročeni talenti; kako se je vsak po svoje udeležil vesoljne človeške omike: smel bi se mali slovenski narod brez strahu pokazati med drugimi z drobno knjigo, kateri se pravi: Prešernove poezije."

"Levstik je bil Laščan kakor jaz. Dežela slovenska ima mnogo lepših in rodovitnejših krajev, nego je laški; vendar, ko bi jaz prišel še kdaj na svet, in ko bi mi bilo dano na voljo, kje hočem ugledati beli dan, ne volil bi si drugega rojstnega kraja. Ne zaradi kraja samega; ali ljudje, Laščanje, bili so mi vedno ljubi in simpatični, krepko ljudstvo, ki se tudi čuti kakor tako, in s posebnim ponosom in poudarkom poje: »Mi smo o j Laščanje!...« Laščana sva Levstik in jaz, prav za prav samo v širšem pomenu; on je v Retjah doma, kako dobro četrto ure od Velikih Lašč, kakor jaz v nasprotno stran.

Levstika nisem še videl, ko mi je bilo dobro znano že ime njegovo. Ne pravo ime, »Rétinski« so mu dejali samo, pozneje tudi »Rétinski gospod«; in govorilo se je o njem kakor o neki čudoviti prikazni. Vse, kar sem slišal, vzbudilo mi je v otroški duši močno željo videti in poznati skoraj tega tako slavljene junaka. Ta želja se mi je spolnila, še preden sem začel hoditi v šolo. Neko nedeljo, ko smo šli po deseti maši iz cerkve, pokazali so mi ga mati s prstom in besedo: »Rétinski«. Naša mati so ga posebno čislali in povzdigovali, zlasti

meni v oči, menda ne brez posebnega namena. Videl sem ga samo od zad, a bilo je dovolj. Še zdaj ga vidim, kako koraka po trgu, bilo je ravno mimo šole, mesta slave njegove. Tako nisem nikoli ne prej ne pozneje videl stopati nikogar; tako krepko in odločno, tako moško in samosvestno! Tako je znal korakati samo Levstik! — Dolgo sem gledal za njim, da mi je izginil izpred oči."

"Jaz minem, a ne minejo resnice,
ki zanje mi gorelo je srce,
ko je mladostno mi žarelo lice,
ki zanje živel sem, trpel krivice,
ko so siveti jeli mi lasje.

Beseda, če mi zanje govorjena,
iz srca v srca našla pot je svoj,
življenja doba ni mi izgubljena,
plačila je dovolj beseda ena:
tvoj narod zadovoljen je s teboj."

Stritarjev večer,

(3. marca 2016) v Levstikovem domu, je v njegovo počastitev in v njegov spomin pripravila Knjižnica Frana Levstika v sodelovanju z Zavodom Parnas.

Zbrane je uvodoma nagovorila knjižničarka Maja Smole, ki je tudi vodila prireditve. Po pozdravnih besedah župana Antona Zakrajška je življenje in delo Josipa Stritarja predstavila vodja knjižnice Prežihov Voranc Barbara Marinčič. Stritar je večino svojega aktivnega življenja preživel na Dunaju, obiskoval pa je tudi druga evropska mesta in se spoznaval s takratno evropsko kulturo, zlasti književnostjo. S svojimi svetovljanskimi nazori je znal kritično opazovati tudi slovenski kulturni prostor in ga tako bogatil in neizbrisno zaznamoval. V drugem delu programa se je s svojimi deli predstavil gost večera, pesnik sodobnega časa Jurij Marussig.

Izdal je že več pesniških zbirk, piše pa tudi pravljice za otroke. Razpet je med delom na OŠ Franceta Prešerna v Kranju kot učitelj fizike, doktorskim študijem na Pedagoški fakulteti v Kopru in ustvarjanjem. V okviru svojega študija išče rešitve, kako pot do videnja na drugačen način omogočiti slepim in slabovidnim. V

pogovoru, ki ga je vodila Barbara Marinčič, smo na zanimiv način spoznali njegovo delo, njegovo ustvarjanje, njegovo poznanstvo z Milo Kačič, predvsem pa je bilo lepo slišati njegove pesmi, posebej tiste, ki jih v zadnji pesniški zbirki posveča svoji mami.

Program so z glasbo popestrili učenci glasbene šole Ribnica: Tisa Pozelnik, Zoja Somrak in Amadej Pozelnik. V nadaljevanju je Martina Tekavec iz Zavoda Parnas predstavila razstavo Zagoriške in ponikovske mačkare avtorjev Primoža Hienga in Marka Trebušaka, in nas tako spomnila in hkrati nagovorila k pomenu ohranjanja naše dediščine.

Po ogledu razstave smo se v knjižnici sprehodili mimo Stritarjevih del, nato pa v spominski sobi prisluhnili Slavi Petrič, ki nam je na posebej zanimiv in sproščujoč način predstavila Stritarja in njegovo pot od Podsmreke, do Dunaja, do Rogaške Slatine, njegova dela, v katera je vpletal socialno problematiko rejništva, nezakonske matere, premoženjskih zadev in ženskega vprašanja. Z »Oba junaka, hajd nazaj« smo ga spoznali tudi kot pesnika za otroke, ob koncu pa je prisotne spodbudila še k petju Stritarjeve pesmi, ki jo zelo pogosto prepevajo slovenski zbori, in kot v en glas, ali v malo več glasov, so zaregljale Žabe.

Za pogostitev ob zaključku prireditve je poskrbel Zavod Parnas z jabolčnim sokom in štulo, ki velja za pustno jed v Dobropolju. V sklopu dediščine, ki jo v svojih programih predstavlja Parnas, so bili tudi pribor in lesene posodice za štulo.

Hvala knjižnici, zavodu Parnas, učencem glasbene šole, Slavi Petrič, predvsem pa spoštovanemu gostu Juriju Marussigu za prijeten večer.

Barbara Pečnik in Veronika Vasič
Foto: Metka Starič

Ob svetovnem dnevu mokrišč

Z dvema dogodkoma smo letos v Parnasu opozorili na svetovni dan mokrišč, 2. februar. V preddverje Knjižnice Frana Levstika smo prav na praznik za mesec dni postavili na ogled **fotografsko razstavo Martine Tekavec – Irska, vtisi s potovanja**. Martina je Irsko podrobneje spoznavala lani v času opravljanja dvomesečne študijske prakse preko programa Erasmus.

Na Irskem rastejo številne rosike med irskim mahom (foto: Martina Tekavec).

Čudovite fotografije z zabavnimi Martininimi komentarji so marsikoga privabile tudi na predavanje v knjižnico ob zaključku razstave. To je bila tudi prva od letošnjih fotografskih razstav, ki jih bo v sodelovanju s Knjižnico Frana Levstika in s predvidenim sofinanciranjem Občine pripravljala skupina prostovoljcev Mladi Parnas. Ledino je zaorala kar Martina kot vodja skupine in kot so sporočili številni obiskovalci – nadvse uspešno! Zahvala gre seveda tudi novi vodji knjižnice Maji Smole, ki je skupne aktivnosti umestila v letošnji program delovanja knjižnice.

Drugi dogodek smo pripravili v vrtcu na Karlovi. Na povabilo smo se z **otroki skupine Srnice na svetovni dan mokrišč** pomenili o pomenu mokrišč ter o rastlinah in živalih Mišje doline, ki je razglašena za območje Natura 2000. Najbolj so jih seveda zanimale mesojedke – rosike, ki jih srečamo tudi v Mišji dolini. Otroci so si izdelali miniaturne knjižice, v katere bodo vso pomlad zbirali žige s pohodov. Na prvo stran so oblikovali radovednega črva Karla, ki jim ga je v simpatični lutkovni igrici predstavila njihova vzgojiteljica Tanja Šteblaj.

Črv Karlo na knjižicah

Med Karlovimi vprašanji o mokrišču je bilo tudi tole: »Metka, kaj je potem v skupini Čebelice tudi mokrišče, da potrebujejo plenice ...?« Ko bodo po mokrotnih travnikih zacvetele vlagoljubne cvetlice, pa bo Parnasova naravovarstvenica Martina najmlajše raziskovalce odpeljala še na botanični sprehod.

Metka Starič, Zavod Parnas

Potopisno predavanje v knjižnici

Tokrat smo obiskali Irsko. S pomočjo fotografij nas je Martina Tekavec, domačinka iz Roba, vodila po Irski, ki je polna nasprotij. Najprej nas je vodila skozi zgodovino Irske, saj je ta polna ruševin in drugih ostankov. Od prazgodovine dalje. Kot je predavateljica omenila, je tam ogromno najdišč, ki niso označena in jih lahko odkriješ samo s pomočjo domačinov. Danes je Irsko, še posebno Severna Irsko, zaznamovana z delitvijo na Irce in Angleže, na katoličane in anglikance. Čeprav IRA ni več tako aktivna, kot je bila pred leti, se še vedno čuti napetost. Sledil je obisk krajev, ki si jih je ogledala med svojim bivanjem tam. Ker je bila tam dlje časa v okviru prakse na temo biodiverzitete, ni bila vezana na turistične vodiče in je lahko videla ter resnično doživela utrip te dežele: od parad, na katere skoraj nihče ne pride, ker so ob prazniku, ki je angleški, do nogometnih iger, ki jih igrajo ob kateremkoli vremenu in so zelo obiskane; od tega, da skoraj nimajo tradicionalne hrane, do tega, da je z mobilnim signalom Irsko zelo slabo pokrita in je morala na sosednji hrib, če je hotela govoriti z domačimi. Obiskala je kraje, ki so skoraj neobiskani s strani turistov, ker pač niso v turističnih vodičih. Zato je bilo njeno pripovedovanje toliko bolj zanimivo in zabavno.

Predavanje o Irski v knjižnici je pritegnilo različne generacije.

Predavanje je zaključila s predstavitvijo svojega razloga za bivanje tam. Predstavila nam je namreč, kaj je počela med prakso. Ker imajo na Irskem zelo intenzivno kmetijstvo (travniki so bodisi prehitro pokošeni bodisi preveč gnojeni), je tam biotska raznolikost travnikov zelo majhna. Med prakso je pregledovala raznolikost, zbirala semena in jih poskusno sadila.

Na koncu nas je še povabila na zakusko, saj nam je pripravila irsko sladico: piškot, namazan z marmelado, čez sladka smetana, za piko na i pa košček jagode.

Maja Smole, knjižničarka

Otroško-mladinski muzikal v Velikih Laščah!

DRUŠTVO ZA SPUŠČANJE ZMAJEV

V Velikih Laščah je bila v tem šolskem letu v okviru KUD Primož Trubar Velike Lašče na novo vzpostavljena otroška gledališka skupina, ki jo sestavljajo osnovnošolci od 3. do 9. razreda osnovne šole – kar 21 se jih je odločilo sodelovati v tem zanimivem projektu. Pod vodstvom študenta glasbene pedagogike Blaža Podobnika ustvarjajo avtorski muzikal z naslovom Društvo za spuščanje zmajev. Blažu pomaga tudi gimnazijka sestra Zala, za koreografijo sta zadolženi Maja Toni in Sara Novak Beržan iz Ljubljane, pri ustvarjanju pa sodelujejo še mnogi drugi. Skupina se srečuje ob torkih popoldne ter včasih tudi ob drugih terminih, v začetku februarja pa so skupaj preživeli celo vikend intenzivnih vaj v Želimpljem, kjer so si poleg zavzetega dela privoščili čas tudi za igro in sprostitve v naravi.

Svoje celoletno delo bodo predstavili 5. maja, kar bo tudi krstna uprizoritev prav za to priložnost spisanega muzikala Društvo za spuščanje zmajev. Gre za zgodbo o družini otrok, ki se ob spuščanju zmajev soočajo s težavami, katerih rešitev ni tako preprosta. Bo družina obstala? Hkrati pa spremljamo zgodbo o prijateljstvu in odraščanju. Kdaj nas spomini bogatijo in kdaj vklepajo? Prek igre, glasbe in plesa nas bodo otroci popeljali v svobodo otroškega sveta.

Muzikalci torej vabijo vse občane, da si rezervirajo četrtek večer 5. maja, ko bodo muzikal premierno predstavili Laščam in širnemu svetu.

KUD Primož Trubar Velike Lašče
Blaž Podobnik

DRUŠTVO ZA SPUŠČANJE ZMAJEV
Otroško-mladinski muzikal o prijateljstvu in odraščanju

Premiera:
četrtek, 5. maj 2016, ob 19.30
v Levstikovem domu v Velikih Laščah
Ponovitev:
petek, 13. maj, ob isti uri

Vstopnina: 6 €
Lepo vabljeni!

VABIMO VSE LJUBITELJE
SLOVENSKE NARODNE PESMI
NA

**9.VOKALNI VEČER
KVARTETOV IN KVINTETOV**

TURJAK 2016,

ki bo v soboto, 9. aprila, ob 19. uri
V DOMU KRAJANOV TURJAK

Z NASTOPAJOČIMI IZ CELE SLOVENIJE.

Vljudno vabljeni!

USPEHI NAŠIH GLASBENIKOV

NA TEKMOVANJU
MLADIH SLOVENSkih GLASBENIKOV

META KOKOŠINEK je po regijskem tekmovanju, na katerem je ostvojila **zlato plaketo** v disciplini klavir (kategorija II.a), tudi na državnem tekmovanju prejela **zlato plaketo in 3. nagrado**.

EVA IVANC je tudi po osvojeni **zlati plaketi** na regijskem tekmovanju (disciplina klavir, kategorija I.a) napredovala na državno tekmovanje, kjer je osvojila **srebrno plaketo**.

MARUŠA PIRKOVIČ (disciplina klavir, kategorija I.a) in **MANCA FINK** (disciplina klarinet, kategorija I.a) sta na regijskem tekmovanju osvojili **srebrno plaketo**.

Mladim glasbenicam iskreno čestitamo in jim želimo veliko uspeha na glasbeni poti.

Župan Anton Zakrajšek, podžupanja dr. Tatjana Devjak in občinska uprava

Gledejini Videzi sveta, prva letošnja KUD-ova gledališka premiera

12. februar 2016, Levstikov dom

»Ljudje smo kot mehurčki,
ljudje smo kot preja,
naše želje so metuljčki,
so videz, niso meja.«

Po desetih predstavah in dveh knjigah besedil za uprizoritve v mladinskih gledaliških skupinah (Videzi sveta, 2006 in Videzi domišljije, 2007) je Gledeja, ki sva jo ustanovila in vodila Gregor Grešak in Ana Porenta, prenehala svoje intenzivno in ustvarjalno delovanje. Naš zadnji (skupni KUD-ov) projekt je bil Abecedarij (2008). Večkrat so bile pobude, da se dejavnost obudi, saj je bila gledališka skupina izjemna po svojem ustvarjalnem načinu dela, gledališki vzgoji in pomenu za mlade, ki so v njej sodelovali. Deset let od tedaj, ko smo Sara Samsa, Anže Starič in Urša Zalar skupaj z mentorico Ano napisali Videze sveta – besedilo je nastajalo na improvizacijskih vajah skupine, in ni bilo nikoli javno uprizorjeno, se je dogodila nova Gledejina krstna uprizoritev.

Največ zaslug zato ima predsednik KUD-a Primož Trubar Matjaž Gruden, ki je k sodelovanju povabil dramaturga, režiserja in igralca Dejana Spasića, da bi obudil delovanje gledališke tradicije mladih v Velikih Laščah. Dejan je, vedoč za gledališka besedila Gledeje, za osnovo predstave vzel ravno neuprizorjene Videze sveta, ki pa jih je spretno in zanimivo priredil (vanje je vnesel odlomke iz največkrat uprizorjenega besedila Gregorja Grešaka Prjatce), da je nastala navdihujoča gledališka zgodba o filmu in prijateljstvu. Ker je bila igralska zasedba tokratne nove Gledeje nekoliko manjša kot v literarni predlogi, je združil nekatere like in skupaj z igralci so ustvarili svet, ki smo ga z veseljem spremljali, se mu nasmejali in se tudi zamislili.

Zgodba se odvija v kampu na slovenski obali. Urša Zalar igra mlado brezposelno zanesenjakinjo, ki si želi posneti svoj film, a se lahko nasloni zgolj na svojo idejo, entuziazem in moč prepričevanja. Obenem se na plaži snema tudi reklamni film, ki ga dela profesionalna ekipa in za sodelovanje nudi plačilo. Med prepletajočimi se prizori smo spoznali koleričnega režiserja, igra ga Simon Marolt, in njegovega pomočnika, sicer domačina Žana, v

čigar vlogi se je znašel Dren Gruden. Zgodba se prične s prihodom prijateljic Naje – igra jo Zala Podobnik – in Julije – igra jo Ula Pavlič – ki si želita poleg sončenja in kopanja na plaži doživeti še kaj več in jima to po zaslugi spleta okoliščin in ljudi, ki so na istem kraju v istem času, tudi uspe. Tu sta še Wolf, programer, ki ga igra Dan Grešak, ter raper Robi, nekoliko nenavaden fant, ki govori v rimah – v njegovi koži se je znašel Simon Lušin. Mladi igralci so like uprizorili prepričljivo, tankočutno in sproščeno ter navdušili polno dvorano gledalcev ob premieri.

Predstava pa ima še več videzov: da bi se zgodba čimbolj tekoče odvijala in hkrati upodabljala različne poglede – videze, je pripomogla domiselna scenografija. Dejan Spasić si je zamislil projekcije posameznih prizorišč (šotori, lokal, morje ...) na platno, ki je v drugih prizorih služilo kot paravan za senčno gledališče (klepetalnica, rave party, Uršino domovanje). Video projekcija in kratki film na koncu predstave je delo Mareta Mutića, montaža videa pa Darka Sinka. Glasbo in zvok za predstavo sta naredila Peter Dekleva in Dan Grešak. Kostumografijo (in morske konjičke) je oblikovala Neli Štrukelj, pri predstavi je sodeloval tudi Matjaž Ivanišin. Uprizoritev je bila poleg projekcije tehnično zahtevna tudi zaradi natančnih menjav luči in zvokov ter glasbe, tehnično sta jo izpeljala Urban Gruden in Matej Hren, za rekvizite in drugo tehnično pomoč na odru pa je skrbel Niko Samsa.

Da je predstava lahko nastala, je zaslužna tudi Občina Velike Lašče, ki jo je sofinancirala. Menim, da je prostor ustvarjalnosti mladih lahko uspešen le s pomočjo skupnosti, in vsi upamo, da se bo to dobro sodelovanje nadaljevalo tudi pri naslednjih projektih.

Urša v predstavi pravi: »Svet je tak, kot ga vidimo. Svet je takšen, kot ga hočemo videti!« Mi smo videli svet, ki je mlad, poln idej in tak, ki sledi svojim sanjam in jih pomaga uresničevati drugim. Videli smo svet, ki nam je odkril, kako pomembno je sodelovanje in medsebojna pomoč, ne glede na materialne koristi, videli smo svet, v katerega hočemo verjeti. In zato nas ni malo, ki bomo predstavo želeli še večkrat videti.

Pridružite se nam na ponovitvah!
Prva bo že **17. marca 2016, ob 20. uri**
v dvorani Levstikovega doma Velike Lašče.

Med gledalci na premieri sem bila Ana Porenta.
Foto: Gregor Grešak, Niko Samsa

Gospostvo Ortnek

Predstavitve knjige zgodovinarke Teje Hočevar na Trubarjevi domačiji

V vzdušju »Tega veselega dne kulture«, ob obletnici rojstva pesnika Franceta Prešerna, je v četrtek, 3. decembra 2015, potekala predstavitve knjige Gospostvo Ortnek na Trubarjevi Rašici.

Ob dnevu kulture so potekali tudi drugi dogodki na Trubarjevi domačiji, saj je bil dan odprtih vrat in domačija tako na voljo za ogled obiskovalcem.

Pokroviteljstvo knjige je prevzela Občina Velike Lašče, ki je tudi sofinancirala izdajo knjige.

Obstajajo namreč zgodovinski razlogi, da je bila predstavitve knjige ravno na Rašici. Velikolaški prostor je bil skoraj 200 let vključen v gospostvo Ortnek. V najstarejšem ohranjenem ortneškem urbarju iz let 1593–1598 sta zapisani župa Velike Lašče in župa Dvorska vas. V tem času so bili lastniki ortneškega gospostva Mosconi. Že v velikolaškem zborniku je zapisano, da je cerkvice sv. Roka okrog 1550 postavil ortneški graščak Moscon, takrat ko je razsajala kuga. Okoli leta 1650 so bili ortneški gospodje Lichtenbergi in takrat je v okvir gospostva spadala posest, ki se je imenovala »ortneška gilda«. Posest je obsegala naslednje urade: Poljane, Velike Lašče, Dvorsko vas. V gildo sta spadala tudi Rašica in Runarsko na Blokah. V času franciscejskega katastra, ki je svoje ime dobil po cesarju Francu I. Habsburškeu okrog leta 1830, je v gospostvo Ortnek spadala katastrska občina Lužarji. Pripadali so ji naslednji kraji: Lužarji, Brlog, Podstrmec, Žaga, Podžaga, Petrovna (vasi danes ni več), Plosovo, Poznikovo, Karlovica in Podkogelj.

Grad na Velikem Žrnovcu nad Ortnekom so postavili Ortenburžani, srednjeveška plemiška rodbina, domnevno v 13. stoletju. Nekoliko manj znani podatki so, da so Ortenburžani, ki so bili sosedje s Turjačani, s Turjaškimi prišli v večletni konflikt, kar so bile pravzaprav prave vojne. Ortenburžani so dvakrat porušili spodnji turjaški grad.

Ortenburžani so leta 1395 prejeli pravico do višjega krvnega sodstva, zato je tudi ortneška graščina nosila naziv deželskega sodišča. Najbolj severna meja prostora deželskega sodišča je bila na Rašici, najbolj jugozahodna Blošček, najbolj zahodna točka so bili Lužarji in najbolj vzhodna Mali Tisovec v dobropoljski dolini. Mejni kamen iz leta 1673 lahko še dandanes vidite na Kouparjevi domačiji na Karlovinci. Po ocenah je bil visok 1,80 m, danes je večji del zasut.

Za Ortenburžani so sledila dolga stoletja menjave lastnikov in najemnikov, in sicer po naslednjem vrstnem redu: celjski grofje, nato Habsburžani, ki so grad dali v najem Lambergom, nato Mosconi, stiški samostan, za njim Lichtenbergi, ki so bili najdlje lastniki ortneškega gospostva in nazadnje Koslerji.

Del knjige je posvečen tudi propadajoči cerkvi svetega Jurija, zraven ruševin gradu Ortnek, ki se je ponašala z razkošnimi zlatimi oltarji, slikami Hansa Georga Geigerja von Geigerfelda, sliko Fortunata Berganta in bogato rezljano prižnico s kipi cerkvenih očetov in evangelistov. Glavni ortneški oltar se nahaja v Narodni galeriji v Ljubljani, kjer je del stalne razstave.

Knjiga je nastala na osnovi diplomskega dela pod mentorstvom docenta dr. Janeza Mlinarja.

Z leve proti desni: dr. Marjeta Mikuž, avtorica Teja Hočevar, povezovalka predstavitve Duška Hočevar Mihelič

Recenzijo je opravil dr. Igor Sapač, univerzitetni diplomirani inženir arhitekture in univerzitetni diplomirani umetnostni zgodovinar, strokovnjak za gradove na Slovenskem. Spremnino besedilo je napisala dr. Marjeta Mikuž, vodja službe za premično dediščino in muzeje.

Predstavitve knjige v dvorani Galerije Skedenj se je začela s uvodnim nagovorom dr. Marjete Mikuž, sledil je pogovor z avtorico Tejo Hočevar ob predvajanju slik programa Powerpoint. Dogodek je povezovala Duška Hočevar Mihelič. Na prireditvi sta bili tudi predstavnici Občine Velike Lašče.

Večer je s svojo glasbeno točko popestrila Hana Debeljak iz Dolenjih Podpoljan, učenka glasbene šole Ribnica. Hanina mentorica je bila Špela Obšteter.

Predstavitve v polni dvorani Galerije Skedenj se je končala s prijetnim druženjem. Predstavitve knjige je snemal Niko Samsa s Kabelske televizije.

Teja Hočevar, univ. dipl. zgodovinarica

LIKOVNA SKUPINA

vas vabi na

odprtje likovne razstave

PODOBE MISLI,

**ki bo v petek, 6. maja 2016, ob 19. uri
v galeriji Skedenj na Trubarjevi domačiji
na Rašici.**

Razstavo bodo pripravile udeleženke likovnih delavnic:

Maja Centa, Zorka Grobelšek, Dragica Kern,
Marija Ovca, Nevenka Peterlin,
Darinka Grmek Štrukelj in Lidija Vilar.

Mentorici:

Urška in Ana Meke

VABLJENI!

KUD Primož Trubar Velike Lašče –
UTŽO Velike Lašče

Odprtje razstave Plakat miru - MIR POVEZUJE v Domu starejših občanov Ribnica

govorico. Njihova razmišljanja so danes še kako aktualna in pomembna, zato je pomembno, da jim prisluhnemo, da jih res vidimo.

S kontrastom med črno-belo sivino nevtralnih barv in pestrostjo živih barv se zdi, da nas nagovarjajo, naj dobro premislimo o svojih dejanjih in v katero prihodnost le-ta vodijo naš svet.

Lions klub Ribnica je kot udeleženec v 28. mednarodnem projektu lions klubov PLAKAT MIRU tokrat združil učence kar štirih osnovnih šol, ki so ustvarjali na temo »Mir povezuje«. Na natečaj je prispelo 79 del učencev iz osnovnih šol Ribnica, Velike Lašče, Sodražica in Loški Potok.

Odprtje razstave prispelih del na natečaj smo organizirali 18. januarja 2016 v Domu starejših občanov v Ribnici. V prejšnjih letih smo imeli prakso, da smo razstavo postavili na eni izmed sodelujočih osnovnih šol, tokrat pa smo želeli iti še korak dlje in izkoristiti priložnost, da povežemo mlade in starejše. Menim, da nam je lepo uspelo, in prireditve je potekala v prijetnem medgeneracijskem vzdušju. Predsednica Lions kluba Ribnica ga. Alojzija Zakrajšek je v imenu kluba, v imenu klubske pooblaščenke za natečaj ge. Tatjane Devjak ter v svojem imenu čestitala ustvarjalkam zmagovalnih del, se zahvalila ravnateljicam in ravnatelju sodelujočih osnovnih šol, njihovim likovnim pedagogom ter vsem sodelujočim mladim ustvarjalcem. Nadalje se je za pomoč pri izpeljavi tako natečaja kot tudi prireditve zahvalila ravnateljici OŠ dr. Franceta Prešerna iz Ribnice ge. Andreji Modic, likovni pedagoginji iz Ribnice ge. Katarini Drobnič ter za vso pomoč pri organizaciji prireditve g. Branku Gorečanu, direktorju Doma starejših občanov Ribnica, in delovni terapevtki ge. Sergeji Mastnak.

Učenci OŠ Ribnica ter Glasbene šole Ribnica so pripravili kulturni program. Spremno besedo k odprtju razstave je prispevala učiteljica likovne umetnosti z OŠ dr. Ivan Prijatelj iz Sodražice ga. Saša Žust, ki je prisotne nagovorila takole:

»Pred vami so likovna dela osnovnošolcev iz Loškega Potoka, Ribnice, Sodražice in Velikih Lašč, ki so imeli zahtevno nalogo: namreč razmišljati o miru in svoje misli prenesti v likovno govorico. Veliko truda in časa je stkanega v pike in črte, ki tvorijo podobe pred vami. Veliko znanja in spretnosti se preliva v potezah čopičev, v sledih barvic, svinčnikov, flomastrov in pastelov, ki prekrivajo liste, obešene na stenah okoli nas. Marsikateri izdelek je sad številnih skic, ki so rasle in se spreminjale, dokler niso našle svoje prave oblike.

Ampak trud je poplačan, nastala so likovna dela, ki kažejo veliko srce, talent in znanje. Mladi umetniki so za podajanje svojih misli prepričljivo uporabili likovno

Zmagovalke natečaja od leve proti desni:
Ajda Mihelič, OŠ Ribnica, Zala Starc, OŠ Velike Lašče,
Tanja Govže, OŠ Sodražica

S spretno uporabo prostorskih ključev so nam na ploskvi ustvarili občutek globine, kamor se risba nadaljuje in nas s smejočimi obrazi spodbuja, naj tudi nas poveže mir, da bomo stopili skupaj.

Zračna perspektiva in tehnična dovršenost slikanja s temperami nam približa podobe človeške raznolikosti, kjer na vse nas, kljub razlikam, enako dobrohotno sveti sonce miru.

Svojevrsten pogled, ideje, znanje in dovršena izvedba, vse to so kvalitete razstavljenih likovnih del mladih ustvarjalcev, ki so nam dovolili vpogled v svoja razmišljanja o miru.

Vsekakor menim, da se med avtorji razstavljenih del skrivajo bodoči slikarji, ilustratorji, grafični oblikovalci, arhitekti, kostumografi ... in še mnogi drugi kreativni poklici, skratka likovni ustvarjalci, katerih dela bomo občudovali tudi v prihodnje. In predvsem dobri ljudje, ki imajo moč skupaj in v miru ustvariti lepšo prihodnost.«

V Lions klubu Ribnica smo veseli, da se je na naše vabilo k sodelovanju na natečaj odzvalo tako veliko število mladih ustvarjalcev. Tri najboljša dela po izboru naše komisije so bila že novembra lani poslana na državni nivo lions klubov, od teh je bil izmed 24 najboljših iz vse Slovenije izbran plakat učenke Zale Starc iz Velikih Lašč. Zaključna prireditve PLAKAT MIRU – Mir povezuje na državnem nivoju bo 9. aprila 2016 v Ljutomeru.

Duška Hočevar Mihelič, tajnica LK Ribnica

Univerza za tretje življenjsko obdobje Velike Lašče daje na znanje ...

»Raven tiga en vsaki pridigar inu farmošter ima tudi per suji fari eniga šulmojstra oli mežnarja imejti inu držati, de te mlade hlapčiče inu dekllice, purgarske inu kmetiške otroke, vuči slovenski brati inu pisati, ta katehismus zred s to kratko izlago izvuna povejdati.«

(Vir: Rupel, M., Slovenski protestantski pisci. Ljubljana, 1966, str. 175)

S temi besedami je Primož Trubar v *Cerkovni ordninki* (1564), prvem slovenskem cerkvenem redu, ubesedil svojo vizijo o družbi, v kateri pismenost in znanje nasploh veljata za posebno vrednoto, ki jo je treba načrtno vzgojiti in vztrajno negovati. V 16. stoletju se človek v vsaki fari pač že ni mogel kar tako naučiti univerzalne znakovne kode, s katero lahko opiše oba svetova: tistega v sebi in tistega okrog sebe. Kaj šele, da bi vsaka fara imela učitelja, ki bi svoje znanje trosil naokrog ne glede na spol ali družbeni status tistih, ki bi ga željno vsrkavali. Z današnjega gledišča, ko že dobrih dvesto let prisotna šolska obveznost predstavlja nepogrešljiv temelj individualne intelektualne in osebnostne rasti ter skupnega družbenega razvoja, se zdijo razmere na začetku novega veka nezaslišane, v nasprotju z ustrojem človeka kot razmišljajočega bitja, in celo barbarske.

Preskok v informacijsko dobo, ki jo generira družba znanja, je potrebo po učenju kot namernem in sistematičnem spoznavnem procesu z nekajletnega prizadevanja v mladosti razširil na vsa življenjska obdobja. Če stagnacija nepreklicno pelje v nazadovanje, zakaj ne bi človek raje vseskozi napredoval? S to mislijo smo na Univerzi za tretje življenjsko obdobje Velike Lašče ob ustanovitvi jeseni leta 2009 oblikovali slogan »učenje vse življenje«. Z njim smo začeli spodbujati vedoželjnost, ki se izpolnjuje z interdisciplinarno zasnovanimi programi in medgeneracijskim sodelovanjem.

V sedmih letih so nekateri krožki postali stalnica, drugi so svoje programe uresničevali glede na trenutni interes članov univerze, pripravljenost mentorjev in aktualnost. V okviru UTŽO Velike Lašče so tako delovali (in večinoma še delujejo) zgodovinsko-domoznanski *Naš kraj*, etnološko-ustvarjalni *Parnas*, literarni, čebelarški, fotografski, umetnostnozgodovinski, računalniški in filozofski krožek, tečaj angleščine ter likovne in zeliščarske delavnice. Vsako študijsko leto smo popestrili tudi s posameznimi gostujočimi predavanji, ekskurzijami in skupnimi družabnimi srečanji.

S koncem letošnjega januarja je univerza prenehala delovati v sklopu Javnega zavoda Trubarjevi kraji, ki je vsa leta do sedaj usklajeval programe različnih izvajalcev, med drugim tudi kulturno-umetniškega društva Primož Trubar in zasebnega zavoda za kulturo in turizem Parnas. V drugi semester se odpravljamo pod koordinatorskim okriljem KUD Primož Trubar Velike Lašče, a z enako široko paleto izobraževalnih vsebin in s še več volje do učenja in ustvarjalnosti.

K vpisu zato prijazno vabimo vse, ki bi želeli postati del naših zgodb in s svojo prisotnostjo obogatiti enega ali več študijskih krožkov!

Kontakti:

Naslov: KUD Primož Trubar Velike Lašče, UTŽO Velike Lašče, Stritarjeva cesta 1, 1315 Velike Lašče;

Spletna stran: www.kud.trubar.si (podstran UTŽO Velike Lašče se še pripravlja).

Elektronska pošta: utzo.velikelasce@gmail.com

Marjana Dolšina Delač,
članica UO UTŽO Velike Lašče,
mentorica za področje umetnostne zgodovine

V II. semestru pričanja delo tudi študijski krožek

»AMATERSKA FOTOGRAFIJA«

pod mentorstvom Nika Samse.

Potekal bo **ob sredah, od 18h do 19.30**
v Klubski sobi Levstikovega doma v Velikih Laščah.

Za delo na terenu se bodo mentor in slušatelj dogovarjali sproti.

KUD Primož Trubar Velike Lašče - Univerza za tretje življenjsko obdobje Velike Lašče

Lepo vabljeni!

V II. semestru se lahko udeležite

»ZELIŠČARSKIH DELAVNIC«

pod mentorstvom Darje Mlakar in Ane Usenik
(Društvo Zapotok).

Zdravilne rastline in začimbe nam dajo veliko več, kot si mislimo. Kako si z njimi pomagamo in kakšne učinke lahko pričakujemo – vse to bodo teme zeliščarskih delavnic.

Spomladanska delavnica bo potekala v naravi:

gojenje zdravilnih rastlin in začimb
(priprava zemlje, sajenje v vrtu ali v lončku, dobri sosedje).

Prvo srečanje bo 2. aprila 2016 ob 9.30.

KUD Primož Trubar Velike Lašče - Univerza za tretje življenjsko obdobje Velike Lašče

Lepo vabljeni!

Novoletno srečanje slušateljev UTŽO

*Zvezdni sij skozi okno lije,
v božičnem času srce močnejše bije.
V novem letu izpolni se čim več želja,
jemljimo vse, kar nam življenje da.*

*Na srečanjih radi se učimo,
talente svoje z mentorji kalimo.
Spoznavamo bližnje naše kraje,
ljudi, stare običaje,
kako lepo bilo je včeraj,
zapisali radi bi za zmeraj.*

*Literati besede premetavamo, razmišljamo,
nalogo domačo zadnji dan napišemo.
Še daleč smo od tega, da ustvarimo roman,
se lahko zgodi, da snopič verzov bo na svitlo dan.*

*Krožek Zavoda Parnas spoznava ledinska imena,
povezane z življenjem kmečkega rodu,
raziskave bodo na terenu,
v primeru lepega vremena.*

*Teta Pehta zelišča v naravi nam predstavi,
hrana odvisna tudi je od lonca, ki na štedilnik se postavi.
Zdravje odsev naše je zavesti,
le po pameti smemo za mizo sestri.*

*Marljive čebele letajo s cveta na cvet,
utrjene v panj prinašajo med,
na kruhu namazan nebeška je jed.
O ljubezni do čebel Brane uči,
brez njih na zemlji življenja ni.*

*Present Simple, Present Continuous, to je čas sedanjij,
angleška slovnična pravila, zame čas nekdanjij.
Meje jezika so meje sveta,
uspešen je tisti, ki veliko jih zna.*

*Fotokrožek zapisuje prostor in čas zgodovine,
pomaga razumeti vse, kar mine.
Fotografija je dogodkov in podob arhiv,
za generacije otrok in vnukov zanimiv.*

*Svinčnik, barve, platno in papir,
ob risanju v sebi začutiš mir.
Naši likovniki radi pripravijo razstavo,
ustvarjajo le zase, ne za slavo.*

*So člani UTŽO precej napredovali,
v zavite misli grške filozofije se podali.
Filozofija učiteljica retorike je spretnosti,
čistega mišljenja, ljubezen do modrosti.*

*Poglejmo v zvezdnato nebo,
prijatelji, podajmo si roko.
Naša šola prosi vas za vpis,
pustite v njej pečat, svoj vtis.*

Ana Pia Debeljak,
članica literarne skupine

**Študijski krožek PARNAS –
Hišna in ledinska imena**

Hišna in ledinska imena so za koga morda povsem nedolžna tema, a odkrivanje družinskih odnosov sto in več let nazaj zglada včasih kot prava kriminalka. Kako so si starejši ljudje zagotovili preživetje tudi po predaji kmetije naslednikom, kako je župnik v arhiv namesto vpisa zakonskega partnerja in poklica pri Cirilu zabeležil, da »se potepa po svetu«, čemu je nastala »komušna« in kakšna pravila so veljala zanjo, koliko je obsegal joh in koliko klafta – nabor imen, s katerimi se človek ob urejanju lastniških razmerij na zemljiščih še vedno lahko sreča.

Ker so nekatere članice prave pripovedovalke, določene zgodbe tudi posnamemo, pregledujemo dokumente in fotografije, drugič spet se bo treba zapeljati v arhiv in se spopasti s starimi zapisi. Spet nam pridejo prav znanja iz prvega letnika (Moja rodbina) in še posebej nam pomaga, da je med nami mojstrica v iskanju podatkov po arhivih, po franciscejskem katastru in še kod. Po zaprtju centra Parnas v Robu smo se nekaj časa srečevali v manjših skupinah kar pri članicah doma, nato pa po dogovoru z Občino Velike Lašče začeli uporabljati društveno sobo v občinski zgradbi, saj zavod Parnas deluje v javnem interesu na področju kulture. Hvala vsem, ki ste omogočili in še omogočate uporabo prijetnih in ogrevanih prostorov, pa tudi tistim, ki ste pripravljani v Velike Lašče voziti še druge. Zelo pomembno je, da je prostor za našo dejavnost v prtiličju in dostopen vsem. S tem, ko smo dejavnosti študijskega krožka preselili v Velike Lašče, smo »približali« krožek še drugim (starostne omejitve nimamo). Med obravnavanimi ledinskimi in hišnimi imeni so poleg imen iz Roba, Uzmanov in Krvave Peči po novem že imena iz Prilesja, Podplane, Rašice ...

Še vedno se lahko pridružite naši skupini, ki namerava številna zanimiva odkritja počasi zaokrožiti v novo knjižico iz zbirke Vodnik za odkrivanje naše dediščine. Dobivamo se praviloma **ob torkih od 9h do 11h** v društveni sobi na Občini in po dogovoru z mentorico krožka (041 833 456).

Besedilo in foto: Metka Starič,
Zavod Parnas

*Ob zaključku
prvega semestra
člani študijskega
krožka Naš kraj
preverjajo, kaj
so se naučili v
prvi polovici leta.*

UČENJE VSE ŽIVLJENJE

Univerza za tretje življenjsko obdobje Velike Lašče

ŠTUDIJSKI KROŽKI IN DELAVNICE

NAŠ KRAJ VČERAJ, DANES, JUTRI

Mentorica: mag. Barbara Pečnik

Velikolaške kraje spoznavamo preko osebnih zgodb in doživljajev. Na podlagi spominov izoblikujemo svoje poti po krajih in vaseh. Veliko se potepamo, obiščemo kakšen muzej ali prireditvev.

Termin in lokacija:

ponedeljek, 16.00–17.30 na Trubarjevi domačiji na Rašici

FILOZOFIJA NA SLOVENSKEM

Mentor: mag. Klemen Fele

O filozofiji na Slovenskem bomo razpravljali ob vodilni niti pojmovne zgodovine. V drugem semestru se bomo lotili prehoda iz moderne v postmoderno dobo, kot jo določa sodobni razcep med analognim in digitalnim svetom. Do besede želimo prignati teme, kot so znanost, politika, ljubezen, življenje, človek, nihilizem in vrednote.

Termin in lokacija:

torek, 16.30–18.00 na Trubarjevi domačiji na Rašici

AMATERSKA FOTOGRAFIJA

Mentor: Niko Samsa

Vsebina: osnove fotografije, računalniške obdelave in osnove snemalne tehnike s fotoaparatom

Termin in lokacija:

sreda, 18.00–19.30, klubska soba v Levstikovem domu v Velikih Laščah in terensko delo

ČEBELARSKI KROŽEK

Mentor: Brane Borštnik

Vsebina: čebelarstvo ter spoznanja o zdravilnih in krepih učinkih iz zakladnice čebeljega panja

Termin in lokacija:

vsak prvi petek v mesecu, 17.00–18.30, klubska soba v Levstikovem domu, Velike Lašče

LITERARNA SKUPINA

KUD Primož Trubar Velike Lašče

Mentorica: mag. Ana Porenta

Člani literarne skupine se ukvarjajo z ustvarjanjem raznolikih besedil, od najkrajših (definicij, rekov, aforizmov, misli) do malo daljših zapisov (anekdot, razmišljanj, zgodb) in pesmi. Srečanja potekajo tako, da ob branju razmišljamo o pisanju, se posvečamo jezikovnim igram in vajam za spodbujanje ustvarjalnosti. Člani literarne skupine s svojimi prispevki sodelujejo na prireditvah in literarnih razpisih ter natečajih v okviru UTŽO Velike Lašče in drugod (JSKD, Pesem.si ...).

Termin in lokacija:

četrtek ob 17.30 (srečanja na tri tedne), klubska soba v Levstikovem domu v Velikih Laščah

Informacije in prijave: porentana@gmail.com

LIKOVNE DELAVNICE

Mentorici: Urška in Ana Meke, akademski slikarki

Tečaj je primeren za vse, ki imajo umetniško žilico, tako za začetnike kot za poznavalce. Program se prilagaja znanju in željam posameznih skupin. Vključuje ustvarjanje v različnih tehnikah in upodabljanje različnih motivov. Udeleženci obiskujejo likovne razstave in na njih sodelujejo, v lepem vremenu ustvarjajo tudi v naravi.

Termin in lokacija:

petek, 10.00–11.30 na Trubarjevi domačiji na Rašici

ANGLEŠČINA ZA ZAČETNIKE – nadaljevalni tečaj

Termin: četrtek, 9.00–10.00

Lokacija:

Klubska soba Levstikovega doma, Velike Lašče
VPIS V TEM SEMESTRU NI VEČ MOGOČ!!!

ŠTUDIJSKI KROŽEK ZAVODA PARNAS

Mentorica: Metka Starič

Vsebina: Hišna in ledinska imena II. V drugem semestru bo študijski krožek Parnas podrobneje raziskoval nekaj izbranih domačij, zbiral in urejal fotografsko gradivo in dokumente, posnel izjave starejših domačinov in oblikoval gradivo za Vodnik za odkrivanje naše dediščine. Več bo tudi samostojnega študijskega dela. Vabljeni vsi, ki vam raziskovalska žilica ne da miru in radi odkrivате tančice preteklosti. Še vedno sprejemamo tudi nove člane.

Termin in lokacija: torek, 9.00–11.00 oz. po dogovoru, društvena soba na Občini Velike Lašče

Informacije in prijave:

Zavod Parnas, 041 833 456, info@zavod-parnas.org

ZELIŠČARSKÉ DELAVNICE

Mentorici: Darja Mlakar in Ana Usenik (Društvo Zapotok)

Vsebina: Svet zdravilnih rastlin in začimb: Zdravilne rastline in začimbe nam dajo veliko več, kot si mislimo. Kako si z njimi pomagamo in kakšne učinke lahko pričakujemo – vse to bodo teme zeliščarskih delavnic.

Spomladanska delavnica bo potekala v naravi: GOJENJE ZDRAVILNIH RASTLIN IN ZAČIMB (priprava zemlje, sajenje v vrtu ali v lončku, dobri sosedje).

Termin: 2. april 2016 ob 9.30

Lokacija: v naravi (v primeru slabega vremena se delavnica prestavi)

Zeliščarske delavnice se izvajajo z doplačilom, ki je odvisno od članstva v UTŽO Velike Lašče.

Letna članarina UTŽO Velike Lašče: 3,00 EUR

Prispevek za študijske krožke je 12,00 EUR na semester (poravnani prispevek vam omogoča vstop na srečanja vseh študijskih krožkov). Delavnice se izvajajo z doplačilom. **Prispevek za študijski krožek zavoda Parnas** je 12,00 EUR na semester.

Prijave in dodatne informacije: KUD Primož Trubar Velike Lašče, UTŽO Velike Lašče, Stritarjeva cesta 1, 1315 Velike Lašče; telefon: 01 788 92 47 (Danica Cvetko, koordinatorica); spletna stran: www.kud.trubar.si, elektron-ska pošta: utzo.velikelasce@gmail.com

Delovanje UTŽO omogočata: Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport RS in Občina Velike Lašče.

Gospodinja se predstavi

Članice Društva podeželskih žena Velike Lašče so letos, že drugič zapovrstjo, v župnišču Velike Lašče pripravile bogato razstavo z naslovom Gospodinja se predstavi.

Gospodinja znajo kuhati in peči po receptih naših babic in to rade prenašajo tudi na mlajše. Marsikateri običaj bi šel v pozabo, če nas nanj ne bi nenehno spominjale prav članice omenjenega društva. Na razstavi je bilo mogoče videti različne praznične kruhe, poprtnike, pletenice in potice, kolone in druge mesne izdelke, suho sadje, kar predstavlja tradicionalne dejavnosti in dediščino. Kot se je delalo nekoč, tudi današnje gospodinja znajo pripraviti ozimnico iz sadja in zelenjave, ki ju pridelajo na svojem vrtu, ob zimskih večerih pa izpod njihovih prstov nastajajo pletenine, našiti prti in predpasniki ter druga ročna dela, kot so rožice iz krep papirja, božični in velikonočni aranžmaji, zobotrebci in druga suha roba. Vse to znanje je neprecenljive vrednosti, je bogata kulturna dediščina naših prednikov, ki jo članice društva ohranjajo in skrbijo, da ne bo šla v pozabo.

Joži Mauser je znana tako v domačem kraju kot širše po čudovitih rožicah iz krep papirja, kar v okviru delavnice prenaša tudi na ostale članice in druge ljubitelje tovrstnega ustvarjanja. S svojimi stvaritvami se je predstavila tudi na vseslovenski razstavi rožic iz krep papirja na Vranskem. Rada pa tudi kvačka in peče pecivo. **Draga Ponikvar** ima celo vrsto priznanj in pokalov, saj pri delu na kmetiji zna tudi s traktorjem in ročno koso. Na njeni mizi ne manjka domačih dobrot, od kolin, domačih salam do doma narejenih rezancev. **Tončka Purkart** peče najboljše pustne krofe. Med drugim kuha odlično bučno juho, za kar je med drugim že

prejela priznanja. **Nada Debeljak** pridelala precej česna in čebule, ki jih splete v kite. Pripravlja tudi marmelade, iz katerih zna speči različne sladke dobrote. **Vida Kalan** se je predstavila s svojimi pleteninami pa tudi peče rada. **Jelka Indihar** je s svojimi poprtniki in drugimi kruhi sodelovala na različnih ocenjevanjih in razstavah, ob večerih pa rada veze prte. Odlična v peki poprtnikov in pletenic je **Milka Debeljak**, kar dokazujejo njena zlata priznanja z državnih ocenjevanj. Svoje znanje prenaša tudi na mlade, saj so prav njene zasluge, da danes tudi otroci v velikološki osnovni šoli pečejo poprtnik. **Cirila Marinčič** plete, rada nabira zelišča in je strastna lovka. Tudi **Maja Marinčič** je lovka in klekljarica ter odlična v peki različnih piškotov. Marsikaj iz domačega vrta, predvsem pa različni

zelišča za čaje in začimbe so v kuhinji **Ivanke Zabukovec**. Prav tako ne manjka kolin, domačih likerjev in žganja ter različnih marmelad. **Magda Peterlin** je izdelala čudovite jaslice iz koruznega ličja, adventni

venček in druge aranžmaje za praznične dni. Na njeni njivi rastejo žita, ki jih danes redkokje vidimo, kot so ajda, lan, proso, katerih klasje pogosto uporabi za najrazličnejše aranžmaje, ki oplešajo večino dogodkov v kraju. **Zlata Rigler** peče kruh, ustvarja iz das mase in s tempera barvicami. Izdeluje domačo čokolado, peče in oblikuje medeno hiško ter druge pekovske mojstrovine. **Jožefa Škrabec** suši sadje, izdeluje suho robo, tudi zobotrobce, peče in pripravlja različne domače dobrote. **Zdenka Škrabec** peče odlične kruhe, za katere je dobila že več priznanj. V stari domači hiši, kjer je zbrana zbirka starega orodja, gospodinjске in druge stanovanjske opreme, pogosto zadiši po peki iz krušne peči, omare pa so polne najrazličnejših marmelad in domačih žganj z dodatki različnih začimb in dišavnic, bodisi iz njenega vrta bodisi iz narave. **Danica Rojc** se je posvetila izdelavi različnih krem, mazil in mil. Na razstavi so obiskovalci imeli priložnost poduhati doma narejeno kokosovo in sivkino milo.

Poleg razstavljenih dobrot so gospodinja spekle tudi nekaj za pokušino. V nedeljo, ko je pridelke in izdelke blagoslovil tudi župnik Andrej Ojstrež, so si razstavo ogledali številni občani, v ponedeljek pa tudi učenci tamkajšnje osnovne šole in vrta.

Dragica Heric

Pustovanje na Gradežu

Prazniki in pust

Človeštvo v svoji zgodovini nikoli ni praznovalo brez razloga. Za vsakim praznikom se skriva vsebina, ki jo lahko zgodovinsko, etnološko, filozofsko in psihološko utemeljimo. Pomembnejšega koraka v življenju človek nikoli ni storil po naključju, ampak skladno s takratnimi normami, ki so izhajale iz tega, da je duhovno bitje, neločljivo povezano z naravo, vesoljem in bogovi. Ljudje so se zavedali svoje majhnosti in šibkosti in so čistili sile, ki so bile višje od njih, pa naj je bila to narava ali katero koli božanstvo.

Tako je bilo tudi s pustovanjem. Ob tem običaju se poslavlja zima in narava se na novo prebujata. Starejše civilizacije (nekatero še danes) so bile popolnoma odvisne od nje, zato so razumljivo nestrpno čakale na pomladno prebujenje, saj je narava pomenila hrano in preživetje.

Maske so poznali tudi Tibetanci, Kitajci, Japonci, Indijci in Slovani. Zanimivo je, da so se nekoč maskirali samo moški in uprizarjali obrede z mitološko in ontološko vsebino.

Daleč najstarejša maskara naj bi bil čarovnik, ki je bil poleg različnih živali v paleolitikumu (13.000 pr. n. št.) naslikan v jami Trois-Frères v francoskih Pirenejih (Trije bratje – poimenovana je po treh sinovih Comta Bégouena, ki jo je leta 1914 odkril). Čarovnik ima jelenje rogove, rep divjega konja, dolgo brado, velike oči, roke pa skrite pod medvedjimi šapami.

Nekaj iz zgodovine pustovanj na Slovenskem

Tudi na Slovenskem ima pust bogato zgodovino, saj naj bi ga praznovali že pred krščanstvom. Beseda pust, ki jo

Praznovanje pusta sega v predkrščansko dobo, njeno izročilo so prevzeli Rimljani in si v predpomladnem času ustvarili več praznikov, med katerimi so se tudi šemili. V starem Rimu so tako februarja po ulicah divjale grozljive maske, ki so predstavljale umrle prednike. Ta poganski praznik se je kasneje pomešal s keltskimi navadami, ko so maske že odganjale zimo in naznanjale pomlad.

Krščanstvo je te navade v začetku poskušalo izkoreniniti, ker so bile izrazito poganske, nato jih je sprejelo in povežalo z veliko nočjo, saj pust naznanja uvod v postno obdobje, tako je tudi časovno premakljiv in odvisen od velike noči. Prava pustna dneva sta pustna nedelja in pustni torek. Ime je povežano z latinsko besedno zvezo »domenica ante carnes tollendas ali levendas« (nedelja, preden se umakne, opusti meso – predpostna nedelja). Februar je bil očiščevalni mesec že v rimskih časih.

je poznal tudi Trubar, je nastala iz »mesopust«, torej »meso pustiti« ali »meso in postiti se«, kar bi bil dobesedni prevod iz italijanskega izraza »carnevale« z istim pomenom: »meso opustiti«. Iz tega je nastala beseda »carnevale« in iz nje evropski karneval kot praznovanje pusta. Kaj pa pojma maska in maskara? Etimološko pravzaprav nista zadovoljivo pojasnjena. Izvirata lahko iz italijanske besede »maschera« – maska, krinka, kar je domnevno izposojeno iz arabske besede »mashara« – šala, burka, maska, maškarada.

Drugo izhodišče naj bi bila romanska beseda »maskaro« – črn, namazan s sajami, saj so se prvotno maskirali z barvanjem s sajami. (Od tod tudi maskara za trepalnice.) V območju dolenskega govora je iz maškare nastala mačkara, čeprav v pisnih virih ni posebej razložena. Šema pa izvira iz nemške besede schēme, ki pomeni masko, privid.

Najstarejši zapisi o pustovanjih v Sloveniji so iz prve polovice 17. stoletja. Vendar pustovanje ni pomenilo samo veseljačenja, tudi pri nas je temeljilo na poganskih magičnih prvinah, s katerimi so ljudje skušali vplivati na naravo. Na vasi so se v pustne šeme preoblačili predvsem otroci in hodili od hiše do hiše ter dobivali bombone, krofe ali celo kak kovanec. Veljala je vraža, da se pustnih šem ne sme spoditi, ker naj bi to prineslo nesrečo. Prinašale naj bi namreč srečo in dobro letino. Pust je bil tudi čas ženitovanja in vezanja brezovih metel, ker je bilo treba z novim letom pomesti z vsem starim in jih narediti toliko, da so zadostovale za vse leto.

Skozi zgodovino se je praznovanje pusta precej spremenilo, nekateri liki pa so se obdržali vse do danes in predstavljajo kulturno dediščino našega naroda. Vsaka slovenska pokrajina ima svoje pustne navade in tudi maske. Najbolj znani so kurenti ali koranti, cerkljanski laufarji, drežniški pustovi, prekmurski pozvačin, kostanjeviške šelme, škoromati iz Brkinov, cerkniške čarovnice, dobrepoljske mačkare ... Pravijo celo, da smo glede pustnih mask ena najbogatejših dežel – vsaj v nečem! V 20. stoletju so se začela pustna praznovanja tudi v mestih, predvsem v obliki pustnih plesov in otroških maškarad. V zadnjih letih se vedno bolj uveljavljajo maske domačih in tujih političnih obrazov, odmevnih afer in drugih prispodob svetovnega in domačega dogajanja.

Gradeške mačkare

Ker pustna maškarada sodi med obujanje tradicionalnih šeg in navad, je Društvo za ohranjanje dediščine svoje delovanje razširilo tudi na to področje. Občasno so v vasi sicer že hodili predvsem našemljeni otroci, pa tudi glasbena skupina po vzoru mehiških Mariachev se je že oblikovala. Letos pa so na podlagi slikovnega materiala Etnološkega muzeja člani društva povzeli nekaj tipičnih likov, ki so bili v teh krajih značilni v 60-ih letih 20. stoletja: pust, muskontar, ženin in nevesta, priči (moški in ženska), ta star in ta stara, korbarica in nekaj svatov, ki so sestavljali spreved ohceti. Poleg njih so povorko sestavljale tudi mestne dame, ki so prišle v svate.

Mačkare so bile preproste, prijazne in smešne, kot darove so pobirale izključno dobrote, nikoli denarja. Tudi v notranjost hiš niso vstopale, le na dvoriščih so svojo šegavost prikazovale na različne načine.

Maske so člani društva izdelali sami in izvirnost likov poudarili po osebnem navdihu. Korbarica, ki je imela sicer zelo veliko korbo (košaro), jo je kljub temu morala večkrat sprazniti, saj so vaščani darovali jajca, salame, vino, žganje, flancate, krofe – skratka, same dobrote. Po Gradežu se je 12 članom društva pridružil še spreved okoli 25 otrok v različnih maskah, po drugih vaseh pa so odrasle mačkare veseljačile same. Pri vsaki hiši so bile izredno lepo sprejete in za naslednje leto člani društva že načrtujejo, da bodo obiskali še več vasi.

Za konec naj spomnim na dva znana pregovora: Zelen pust, bela velika noč in Pustna nedelja pod oknom, velika noč za pečko – kmalu bomo videli, ali še vedno držita.

Zdenka Zabukovec
Foto: Petra Jakob Merljak

Na sejmu Alpe-Adria

Sejem Natour Alpe-Adria, ki je od 27. do 30. januarja potekal na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani, je naslednik dosedanjega sejma Alpe-Adria: Turizem in prosti čas. Organizatorji so dodali Poslovno borzo Natour in celoten dogodek nadgradili z usmeritvijo v zeleni, aktivni turizem. Sejem tako dobiva novo širino in poudarek na aktivnem preživljanju prostega časa. Njegovo uspešnost dokazuje tudi dober odziv javnosti. Na sejmu se je s pestro ponudbo predstavljalo več kot 300 turističnih predstavnikov iz 12 držav, obiskalo ga je 15.000 ljudi, ki jih zanima aktivni oddih v naravi. Sejem je tudi priložnost, da razstavljalci med sabo izmenjajo izkušnje in se dogovorijo za morebitno sodelovanje. Poudarek je bil torej namenjen aktivnemu turizmu: pohodništvu, kolesarjenju, planinarjenju in ribolovu ter kot novostim ekstremnemu, adrenalinskemu in urbanemu športu. Sejem je doživel veliko medijsko pozornost, sestavljali so ga tudi bogat spremljevalni program, okrogle mize o aktualnih temah, stanovska srečanja, potopisna predavanja, predstavitve lokalnih društev in novinarske konference. Na razstavnih prostorih je prevladovalo veselo in sproščeno vzdušje in kar 80 odstotkov vprašanih je v anketi zatrdilo, da ga bodo obiskali tudi naslednje leto.

Na razstavnem prostoru Turistične zveze Slovenije so letos že desetič sodelovali tudi predstavniki Društva za ohranjanje dediščine Gradež. Andrej Jakob je pletel košarice, Joža Koprivec je predla na kolovratu, Slavka Virant in Tončka Jakopin sta izdelovali zobotrebce, za stike z obiskovalci so v različnih dneh poskrbele Jožica Zabukovec, Jana Feguš, Meta Klančar, Majda Jakob in Ančka Andolšek. Obiskovalci so se lahko posladkali z domačimi dobrotami, ki jih naše društvo že tradicionalno ponuja na različnih prireditvah, med katerimi so zelo hvalili moško potico. Razstavljeni so bili tudi svitki in predpražniki iz ličkanja.

Odziv obiskovalcev je bil zelo zanimiv. Nekaj jih je spraševalo, če je to italijanski Gradež, mnogi pa so že vedeli za našo vas in društvo, predvsem zaradi razstave jaslic in tudi zaradi sušilnice, saj so se našli celo tisti, ki so menda zaman poskušali priti na vrsto za sušenje sadja. Ker je bilo naše društvo edino, ki je tudi praktično prikazovalo domača opravila, je bilo zanimanje izredno veliko, obiskovalci so pridno jemali reklamne zgibanke s predstavitvijo dela in prireditve društva ter nekaterimi drugimi znamenitostmi v naših krajih. Člani društva so se torej uspešno predstavili množici obiskovalcev, vodnikom in novinarjem, in verjetno bomo na naših prireditvah nagrajani spet s kakšnim gostom več.

Zdenka Zabukovec

Regijsko srečanje kmetic

Zveza kmetic Slovenije je letošnje regijsko srečanje društev podeželskih žena za regijo Ljubljana z okolico organizirala v Občini Velike Lašče. Članice 24 društev z območja Ljubljane in okolice so se zbrale na srečanju v okrepčevalnici Škrabec v Robu.

Predsednica zveze kmetic Slovenije Irena Ule je že pred srečanjem vsa društva pozvala k predlogu kandidatke za odbor zveze in tudi predlog za kandidatko za novo predsednico zveze, saj do razpisnega roka na zvezo niso prejeli nobene kandidature. Kandidatke za novo predsednico zveze kmetic udeleženke srečanja niso predlagale, so pa imenovalle kandidatke za odbor. Predstavnice Društva podeželskih žena Velike Lašče so v Odbor Zveze kmetic Slovenije ponovno predlagale Milko Debeljak, ki je svojo kandidaturo tudi potrdila.

V nadaljevanju je Mateja Reš zbranim predstavila zapostavljene in pozabljene stročnice z namenom, da kmetice vzpodbudi za lastno pridelavo semen in stročnic. Predstavila je glavne značilnosti leče, boba, čičerike, soje, graha in fižola, njihovo gojenje, varstvo pred škodljivci, pobiranje, uporabo, predvsem namakanje in kuhanje, skladiščenje, prebiranje in odbiranje ter pridelavo semen. Na koncu je Reševa udeleženke pogostila z nekaterimi jedmi iz stročnic.

Dragica Heric

Ajdovi želodčki v oddaji Dobro jutro

Zadnji petek v januarju sta v oddaji Dobro jutro sodelovali Magda Peterlin in Zdenka Škrabec, članici Društva podeželskih žena Velike Lašče. Ker je bila tokratna tema oddaje štruklji, sta predstavili ajdove želodčke s figami in ajdove želodčke s klobaso.

V pogovoru z Marijo Merljak sta predstavili pripravo ajdovih želodčkov z vsemi priporočili in napotki. Njuna miza na osrednji tržnici v Ljubljani je bila obložena še z drugimi dobrotami, ki jih gospodinje na velikolaškem pripravljajo ob velikonočnih ali drugih praznikih.

Dragica Heric

Folklorna skupina DPM Velike Lašče

Nedelja, 10. april 2016, ob 19. uri

Redni letni občni zbor Društva podeželskih žena Velike Lašče

Članice Društva podeželskih žena Velike Lašče so se zadnji ponedeljek v mesecu februarju srečale na svojem letnem občnem zboru. Pregledale so delo minulega leta in sprejele plan dela za tekoče leto.

Predsednica Magda Peterlin je po uvodnem pozdravu in izvolitvi delovnih organov podala poročilo minulega leta. Članice društva so tudi minulo leto izvedle štiri samostojne prireditve, in sicer Razstavo poprtnikov, Materinski dan, Dan gospodinj in Bučno marmeladni dan. Članice kot tudi zunanji obiskovalci so se udeležili številnih delavnic, ki so jih organizirale same članice. Tako je imela Danica Rojc delavnico o izdelovanju mazil in krem, Joži Mauser, Milka Debeljak in Cirila Marinčič so vodile delavnico o izdelavi cvetja iz krep papirja, Magda Peterlin o izdelavi adventnih venčkov in božičnih aranžmajev, Tončka Purkart o cvrtju krofov ter Milka Debeljak in Jelka Indihar o peki poprtnikov. S pomočjo Tatjane Janko, ki dvakrat na teden vodi tudi telovadbo v telovadnici v Robu, je bilo organizirano predavanje o inkontinenci. Prav tako so izdelovali velikonočne butare, ena skupina v Velikih Laščah, druga v Robu. Članice so pomagale pri izvedbi Mednarodnega folklornega festivala Slofolk v Velikih Laščah, pekle in poskrbele za postrežbo ob občinskem prazniku, sodelovale pri blagoslovu kapelice na Veliki Slevici, pekle in poskrbele za postrežbo pri blagoslovu zvonika v Krvavi Peči, sodelovale pri otvoritvi Doma Alojza Grozdeta v Velikih Laščah, aranžirale oder in izdelovale šopke za nastopajoče na dobrodelnem koncertu v Velikih Laščah ter sodelovale pri božično-novoletnem koncertu v Velikih Laščah. Kar nekaj članic se je tudi letos udeležilo različnih razstav in ocenjevanj, ki so bili na državnih in meddruštveni ravni, kjer so dosegle odlične rezultate.

V društvu imajo redna mesečna srečanja vsak zadnji ponedeljek v mesecu, ko pregledajo delo minulega meseca in se dogovorijo, kaj bodo delale v prihajajočem mesecu, obenem pa se spomnijo tistih članic, ki so v minulem mesecu praznovala svoj rojstni dan. Magda Peterlin slavljence že od nekdaj vedno znova preseneča s svojimi čudovitimi unikatnimi aranžmaji. Tudi v prihodnje se bodo članice srečevale vsak zadnji ponedeljek v mesecu, ne le zaradi medsebojnega druženja, pač pa zaradi dela in nalog, ki so si jih zadale za letošnje leto. Plan dela za leto 2016 je še bogatejši od tistega v preteklem letu. V februarju so že pripravile bogato razstavo Gospodinja se predstavi, katere namen je bil predstaviti delo in izdelke vsake članice posebej. V marcu bo tudi letos Materinski dan, v juliju Dan gospodinj in v oktobru Bučno-marmeladni dan. Članice se rade naučijo kaj novega, zato bodo letos organizirale vsaj tri predavanja, na katera bodo povabile zunanje strokovnjake. Rade bi izvedle kaj o pridelavi zelenjave, o zdravem načinu življenja in še kaj s področja medicine. Medsebojno pa si bodo izmenjavale znanje v najrazličnejših delavnicah, kot so izdelovanje mil, cvetja iz krep papirja, aranžiranje cvetja, peka kruha v krušni peči, peka pletenic, peka potic in drobnega peciva iz različnih mok, nabiranje in uporaba zelišč, kuhanje marmelad in še kaj se bo našlo. Sodelovale bodo z Zvezo kmetič Slovenije ter se

udeleževale različnih meddruštvenih in tudi državnih razstav ter ocenjevanj.

Kot je povedala predsednica društva Magda Peterlin, bodo še naprej sodelovale in se odzvale vabilom tako s strani same občine kot tudi vseh občinskih društev in tudi društev iz drugih občin. Še zlasti bodo sodelovale s sorodnimi društvi iz Ribnice, Kočevja, z Vidma in iz Grosuplja, s katerimi so že do sedaj vzorno sodelovale.

V okviru Društva podeželskih žena deluje tudi Folklorna skupina, ki je v minulem letu poleg številnih nastopov na prireditvah v občini in v sosednjih občinah gostila Mednarodni folklorni festival Slofolk in bila v gosteh pri Folklorni skupini KUD Ilinden v Krivogaštanih v Makedoniji. Andreja Stritar je ob poročilu za minulo leto podala tudi plan dela za tekoče leto. Kot je predstavila bo folklorna skupina imela samostojen folklorni večer v mesecu oktobru, čez vse leto pa bo s svojimi plesi sodelovala na prireditvah v domačem kraju kot tudi v sosednjih občinah, kamor jih bodo povabili. Folklorna skupina sestavljajo članice Društva podeželskih žena in člani Konjerejskega društva Velike Lašče, ki bodo sedaj združeni v sekciji v okviru Društva podeželskih žena Velike Lašče.

Občni zbor so članice s svojimi gosti iz Ribnice, Grosuplja in z Vidma zaključile ob prijetnem kramljanju in sladkih dobrotah, ki so jih pripravile same, za sladko presenečenje v lepo aranžirani košari pa je, kot običajno, poskrbela predsednica Magda Peterlin.

Dragica Heric

Zahvala

Velikolaški folkloristi se zahvaljujemo vsem, ki so nam s svojimi prispevki omogočili gostovanje pri Folklorni skupini KUD Ilinden v Krivogaštanih v Makedoniji.

S prispevki so nam gostovanje omogočili:

- Občina Velike Lašče
- Petrol, d.d., bencinski servis Rašica
- Kmetijska zadruga Velike Lašče, z.o.o.,
- DASOF, d.o.o., Rašica
- Občinski odbor Slovenske demokratske stranke Velike Lašče,
- Občinski odbor Slovenske ljudske stranke Velike Lašče,
- Občinski odbor NSi – krščanski demokrati Velike Lašče,
- Društvo podeželskih žena Velike Lašče,
- Konjerejsko društvo Velike Laše.

Praznujemo 25. obletnico vojne za Slovenijo

V tem jubilejnem letu bo organiziranih več lokalnih in državnih svečanosti. OZVVS Velike Lašče je pričel priprave že na rednem letnem zboru članov 20. februarja v sejni sobi Levstikovega doma v Velikih Laščah.

Po svečanem prihodu prapora OZVVS Velike Lašče in predvajanju državne himne smo izvedli simbolno veteransko dejanje. Sledil je pozdravni nagovor predsednika OZVVS Velike Lašče Franca Dušana Hočevarja, ki se je v svojem govoru dotaknil dogodkov iz osamosvojitvene vojne in kritično ocenil stanje v današnji družbi.

Sledili so pozdravni nagovori predstavnikov OZVVS Kočevje, OZVVS Ribnica in PO ZVVS Ljubljana.

S trenutkom tišine smo počastili spomin na vseh naših 18 preminulih članov in na vse žrtve osamosvojitvene vojne za Slovenijo.

Delo smo nadaljevali po sprejemu poslovnika o delu zbora in poročilu verifikacijske komisije o številčni prisotnosti članstva. Udeležba je bila v skladu s Pravili OZVVS Velike Lašče ustre-

zna. Prisotnih je bilo 51 članov in 10 povabljenih gostov. Delovni predsednik je po podanih poročilih, za katere je članstvo polnoštevilno glasovalo, ugotovil, da so poročila korektna in z večino glasov potrjena.

Finančno poslovanje je bilo kot vedno do sedaj pozitivno, plan dela za leto 2015 pa je bil v celoti realiziran in celo presežen. Predsednik NO Gabrijel

Levstek je v imenu nadzornega odbora poročili potrdil. Sledila je podelitev priznanj zaslužnim članom OZVVS Velike Lašče, in sicer smo podelili tri bronasta, 6 srebrnih in 5 zlatih priznanj.

Sklenili smo, da bomo spomladi pred domom veteranov v spomin na osamosvojitveno vojno posadili okrasno jelko, v jeseni, 3. septembra pa izvedli proslavo v Krvavi Peči ob 25. obletnici vojne za Slovenijo. Takrat bo tudi 5. tradicionalni pohod po veteranski poti po Mačkovcu in regionalno tekmovanje v balinanju.

Letos se bomo veterani vojne za Slovenijo OZVVS Velike Lašče udeležili strokovne ekskurzije v Belo krajino, kjer nas bodo sprejeli belokranjski veterani.

Vsi upokojeni veterani vojne za Slovenijo so upravičeni do brezplačnega zdravstvenega zavarovanja. Do brezplačnega zdravstvenega zavarovanja so upravičeni tudi vsi veterani, ki so starejši od 55 let in ki na družinskega člana ne presegajo 420,00 EUR dohodka.

V letu 2017 pa naj bi bili upravičeni do dodatnega zdravstvenega zavarovanja vsi, ki imajo status veterana slovenske osamosvojitvene vojne.

Naše programe sofinancira Občina Velike Lašče.

F. Dušan Hočevar,
predsednik OZVVS Velike Lašče

Velikolaške pletenice na državnem ocenjevanju

Članice Društva podeželskih žena Velike Lašče so se tudi letos udeležile državne razstave in ocenjevanja pletenic v Prečni pri Novem mestu. **Milka Debeljak** je za svojo pletenico prejela zlato priznanje, **Magda Peterlin** srebrno, **Zdenka Škrabec** in **Jožefa Škrabec** pa sta dobili bronasto priznanje.

Društvo kmečkih žena Novo mesto je v sodelovanju z Zvezo kmetič Slovenije, Mestno občino Novo mesto, Kmetijsko-gozdarskim zavodom Novo mesto in Turističnim društvom Straža tudi letos organiziralo tokrat že 11. regijsko in 7. državno razstavo in ocenjevanje pletenic. Namen prireditve je spodbujati, da se ohrani bogata dediščina receptov babic, ki jo podeželske žene in tudi možje ohranjajo iz roda v rod. Prav omenjena prireditve je pripomogla, da se je peka pletenic marsikje ponovno obudila iz skorajšnje pozabe. To dokazuje tudi število izdelkov na razstavi in ocenjevanju, ki vsako leto narašča. Vse večje je tudi tovrstno zanimanje mladih deklic in deklet, ki prav tako prinesejo svoje pletenice na ocenjevanje in razstavo.

Pletenice se pečejo za veliko noč, verjetno pa še bolj ob raznih praznovanjih. Pletenica ni samo boljši kruh, to je

Milka Debeljak, Nada Lunder (DPŽ Dobropolje Struge)
in Magda Peterlin

lahko čudovit dar, ki je narejen z ljubeznijo in spoštovanjem do osebe, ki ji je namenjena. Pletenica ima tudi veliko sporočilno vsebino.

Letos je bilo ocenjenih 75 pletenic. Tričlanska strokovna komisija je ocenjevala zahtevnost izdelave, zunanji videz, vonj in okus skorje in sredice, elastičnost pa tudi izvirnost okrasitve same pletenice. Okraski morajo biti iz užitnega testa in dovolj pečeni. Tokrat so podelili 28 zlatih, 25 srebrnih in 12 bronastih priznanj ter 9 zahval.

Dragica Heric

Najboljša je lokalna hrana

V torek, 23. 2. 2016, smo se člani Govedorejskega društva Velike Lašče zbrali na občnem zboru v gostilni pri Kropcu. Začeli smo pregledom dela v lanskem letu ter si zadali cilje v tekočem. Po uradnem delu je sledilo predavanje strokovnjaka za prehrano govedi g. Marjana Čika, ki prihaja iz avstrijske Koroške.

Odločili smo se, da občanom Velikih Lašč ponudimo mleko z naših kmetij, po enotni ceni **60 centov** za liter mleka. Menimo, da je naše mleko zdravo, saj je pridelano na sonaraven način v zdravem okolju. Prireja na našem območju ni tako intenzivna, ker tega ne dopuščajo rezme za kmetovanje. Pri prodaji mleka neposredno na kmetiji vidimo več prednosti: potrošnik dobi sveže, zdravo mleko, brez dodanih umetnih snovi, lahko se prepriča o načinu reje, manj je porabljene embalaže, manj obremenjujemo okolje (ni transporta), kmet pa iztrži nekaj več kot pri prodaji mlekarni. Da vam bo lažje, objavljamo nekaj kmetij, kjer se lahko dogovorite o nakupu svežega mleka.

Jože DEBELJAK, Gornje Retje 1,
031 362 371,
joze.debeljak1@gmail.com

Janez PERUŠEK, Velika Slevica 20

Janez PODLOGAR, Logarji 4,
041 732 754

Vladimir TEKAVEC, Veliki Osolnik 18,
031 549 669

Alojz STRITAR, Velika Slevica 14,
041 731 907

Borut VASIČ, Prhajevo 1,
041 989 238, borut.vasic@gmail.com

Prav tako vas povabimo k nakupu velikolaške govedine, ki jo lahko kupite v trgovini KZ ali pri nekaterih rejcih. Kar nekaj med njimi jih kmetuje tudi ekološko in imajo zato tudi ustrezen certifikat.

Za več informacij smo vam na voljo na 041 989 238 (predsednik Borut Vasič) in 041 310 197 (tajnik Peter Indihar), lahko pa nas obiščete tudi na naši Facebook strani Govedorejsko društvo Velike Lašče.

Želim vam vesele velikonočne praznike! Gospodinje pa ne pozabite, brez domačega mleka tudi dobre potice ni!

Borut Vasič

10. Licitacija vrednejših sortimentov lesa

Tudi letos sta Društvo lastnikov gozdov Mislinjska dolina in Zveza lastnikov gozdov Slovenije v sodelovanju z Zavodom za gozdove Slovenije organizirala licitacijo vrednejših sortimentov v Slovenj Gradcu. Na licitacijo je 401 lastnik pripeljal rekordnih 2.298 hlodov različnih drevesnih vrst. Iz OE Kočevje se je licitacije s svojimi hlodi udeležilo kar nekaj lastnikov.

Kupcev je bilo petindvajset iz Slovenije, Avstrije, Nemčije, Italije in Hrvaške. Največ povpraševanja je bilo po smreki. Najvišjo ceno pa je dosegel hlod gorskega javorja, dolg 4,5 m, premera 68 cm, kubature 1,63 m³; lastnik iz Savinjske doline je zanj prejel 12.346,81 €. Glede na prejšnja leta se je povečalo povpraševanje tudi po hlodih hrasta, smreke, hruške in jablane. Slabo povpraševanje je bilo po bukvi, velikem jesenu, češnji, lipi, orehu, macesnu in kostanju. Visoko ceno so dosegali hlodi večjih premerov pri vseh drevesnih vrstah, razen pri slivi. Za 653 hlodov ni bila dana niti ena ponudba za nakup. Zanimiva pa je zgodba lastnika iz okolice Ribnice, ki je travniški (košat) gorski javor želel zrezati v drva. Na priporočilo gozdarja je na licitacijo odpeljal hlod, dolg 3,1 m, premera 71 cm in zanj na licitaciji iztržil 5.767,32 €. Ves gorski javor, ki je dosegel izjemne cene, je bil rebraš (genska napaka, ki je trenutno zelo iskana v pohištveni industriji). Cena za rebraša je od 1.000 € po m³ navzgor. Tisti gorski javor, ki ni rebraš, je dosegal ceno med 100 in 250 € po m³. Kot novi vrsti sta se letos na licitaciji pojavila cedra in bršljan.

Verjamem, da je odločitev o udeležbi na licitaciji težka, saj ne moreš predvidevati, po kateri drevesni vrsti bodo kupci povpraševali. Zagotovo pa je nekaj: če je deblo večjega premera, ima kakšno posebno napako (rebraš), je predstavnik redke drevesne vrste, bo pri kupcih vzbudilo zanimanje. Obrnite se na svojega revirnega gozdarja, ki vam bo svetoval, ali je drevo primerno za licitacijo. Odločitev je odvisna od vsakega lastnika, saj je udeležba na licitaciji povezana s stroški prevoza in licitacije.

Zavod za gozdove, KE Velike Lašče

VABILO

V spomladanskem času 2016 bo Zavod za gozdove organiziral tečaj

Varno delo s traktorjem.

Tečaj je enodneven in je brezplačen.

Organiziran bo v Občini Velike Lašče.

Vse, ki bi se radi udeležili tega tečaja, naprošamo, da se obrnejo na svojega revirnega gozdarja ali pokličejo na telefon: 7810 470.

Vabljeni!

Smrekov lubadar v Občini Velike Lašče

Občina Velike Lašče ima zanimivo lego, sega na rob Ljubljanske kotline, zajema rob notranjske planote in dolenskega hribovja. Večinski del občine leži na področju, ki ga pokriva območna enota (OE) Kočevje, del pa sega na OE Ljubljana. Površina gozdov v občini znaša 7.071 ha.

Eden največjih škodljivcev, ki ne povzroči samo tega, da se drevo posuši, ampak les tudi finančno razvrednoti, je zagotovo smrekov lubadar. Vzrokov za prenamnožitve lubadarjev v letu 2015 je več, vendar sta zagotovo najpomembnejša nepospravljeno drevje smreke, ki ga je februarja 2014 prizadel žledolom, in dolgotrajna poletna vročina v letu 2015. Na območju Občine Velike Lašče je bil močnejši napad lubadarja v preteklosti med letoma 2004 in 2008. Po tem letu se je število smrekovih sušic (že suho drevje smreke zaradi napada lubadarja) zmanjšalo. Do prenamnožitve je prihajalo le še na manjših lokacijah.

Prava eksplozija lubadarja pa se je začela konec pomladi 2015. Do konca leta smo za posek v Občini Velike Lašče označili 19.505 m³ smreke. Stanje je bilo neobvladljivo tako za revirne gozdarje, ker fizično hkrati nismo mogli biti prisotni na več lokacijah, kjer je prišlo do izbruha smrekovega lubadarja, kakor tudi za lastnike, ki v zakonskih rokih niso uspeli posekati velikih količin lesa. Zatikalo se je tudi pri odvozu lesa, saj kupci niso uspeli pravočasno lesa odpeljati iz gozda. Zaradi tega so se žarišča širila, lastniki so se večkrat vračali na isto parcelo. Ob koncu leta, ko smo označili in posekali vsa žarišča, se je pokazalo, da so bila le-ta velika tudi po 500 m³. Pri tem je nastala tudi velika gospodarska škoda, cena napadenega lesa je bila tudi za 30€ na m³ nižja kot cena zdravega lesa. Nihče ne ve točno, kaj nas čaka v letu 2016. Glede na izkušnje iz preteklih obdobij pa lahko pričakujemo še več lubadarja. Zasičenost z napadenim lesom je velika, kar se

Žarišče smrekovega lubadarja—
sušice (2015)

vidi po izredno nizkih cenah za tak les. Izvajalcev, ki bi namesto lastnika opravili ta dela, je relativno malo.

Revirni gozdarji skušamo redno pregledovati svoje področje, vendar ob prenamnožitvah lubadarja, ki se v poletnih mesecih zgodijo zelo hitro, ne moremo odkriti vseh žarišč ali jih odkrijemo, ko so le-ta že zelo velika. Dolžnost vsakega lastnika je, da skrbi za svojo lastnino, kar med drugim pomeni, da redno pregleduje svoje gozdove. Lastnikom gozdov svetujemo, da že sedaj, konec zime temeljito pregledate svoje gozdove. Če odkrijete smreke, napadene z lubadarjem (sedaj so smreke brez lubja, z zelenimi ali že rjavimi iglicami), takoj o tem obvestite revirnega gozdarja in pristopite k sečnji le-teh. Veliko lastnikov meni, da je s

tem, ko je posekal drevo, že zaustavil razvoj lubadarja. Sanacija je zaključena tedaj, ko je les odpeljan iz gozda in so sečni ostanki zloženi v kupe. Sečni ostanki so veje in vrhači, ki jih ne odpeljemo iz gozda. Vrhači, ki se nahajajo v sečnem kupu, naj bodo razrezani, veje pa preko njih zložene tako, da je debelejši konec obrnjen navznoter. To pa zato, da je za lubadarja čim manjša naletna površina. Sečnega reda ni treba izvajati za tista drevesa, ki so že suha (brez iglic).

Kadar gre za veliko število smrekovih sušic, kjer je težko v kratkem času narediti sečni red s kupi, je v dogovoru z revirnim gozdarjem možno tudi kurjenje sečnih ostankov.

Kolikokrat pregledujemo gozd skozi leto, je odvisno od stanja gozda in vremenskih razmer. Če imamo gozd, v katerem so smreke, je dobro, da ga skozi leto pregledamo vsaj enkrat na mesec v času vegetacije (april do september). Če pa se v njem pojavljajo smrekove sušice, pa je treba obhod gozda povečati, tudi na tedenski pregled.

Le tako bomo lahko preprečili, da se bodo lubadarji prenamnožili do te mere kot v letu 2015.

ZGS, KE Velike Lašče
ZGS, KE Škofljica

Pravi prijatelj za traktoriste

Tehnične preglede traktorjev in traktorskih priklopnikov

organizira AMZS Ribnica po naslednjem razporedu:

Četrtek, 24. 3.

ROB

Kulturni dom

od 14. do 17. ure

Petek, 25. 3.

M. SLEVICA

Gostilna Kropec

od 13. do 18. ure

Torek, 29. 3.

TURJAK

Gasilski dom

od 14. do 17. ure

Sreda, 30. 3.

VELIKE LAŠČE

Gasilski dom

od 13. do 18. ure

**DARILO
OB PREGLEDU**

**Dodatna oprema za traktorje
po ugodnih cenah:**

Trikotnik za počasna vozila **8,50€**

Nosilec trikotnika **1,50€**

Zagozda **3,00€**

Poleg tehničnega pregleda vozila vam omogočamo tudi
podaljšanje registracije.

T: 01 893 08 40

amzs.si
amzs.si

AMZS

Med slovenskih čebelarjev je varno živilo

Znano poreklo in način pridelave hrane sta lastnosti živila, ki jima osveščeni potrošniki iz dneva v dan namenjajo večjo pozornost. Izrednega

pomena za ohranjanje našega zdravja in dobrega počutja je prav uživanje lokalno pridelane hrane iz domačega okolja. Takšna živila pridejo tako rekoč neposredno na naš krožnik, in niso izpostavljena dolgim transportnim potem, saj s tem živila izgubljajo svojo biološko vrednost. Zaradi kratkih transportnih poti se v živilih, predvsem v sadju in zelenjavi ohranijo vitamini in ostale bioaktivne snovi, ki krepijo naš organizem in so tudi življenjskega pomena za naše telo. Kakovost čebeljih pridelkov se z dolgimi transportnimi potmi in nepravilnim skladiščenjem poslabšuje, zato je najbolje, če jih uživamo čim bolj sveže in iz domačega okolja. Kratke transportne poti predstavljajo tudi manjše obremenitve za naše okolje glede sproščanja toplogrednih plinov, ki nastajajo zaradi dolgih transportov hrane. Uživanje živil iz tujega okolja poveča tudi tveganje za pojav alergij, ki so v zadnjem času v porastu tako pri odraslih ljudeh kot tudi otrocih. Ker imamo v Sloveniji izredno nizko oskrbo s hrano, z uživanjem lokalno pridelanih živil izražamo tudi podporo lokalnim proizvajalcem oz. domačemu gospodarstvu, saj prispevamo delček k ohranjanju delovnih mest in poseljenosti na podeželju. Uživanje domače hrane je neposredno povezano tudi z varovanjem in ohranjanjem okolja. Ustrezno naravno okolje je predpogoj tako za življenje ljudi, živali kot tudi za pridobivanje hrane. Velikokrat zaradi onesnaževanja okolja slišimo o pomorih čebel. Čebele so prvi indikatorji onesnaženosti okolja. Premalo se zavedamo, da je vsaka tretja žlica hrane po vsem svetu odvisna od oprave čebel in da so čebele v naravi nepogrešljiv člen v verigi pridelave hrane.

Zagotoviti potrošniku kakovostno in varno živilo je pglavitnega pomena pri ohranjanju zaupanja in pridobivanju novih uporabnikov čebeljih pridelkov, česar se čebelarji dobro zavedamo. Čebelarji se z ustreznimi postopki čebelarjenja, z upoštevanjem dobre čebelarje prakse in ustrezne tehnologije čebelarjenja trudimo ohranjati kakovost medu takšno, kot jo pridelajo čebele v panju.

Čebelarimo v skladu s Smernicami dobrih higienskih navad v čebelarstvu, ki so osnovane na načelih sistema HACCP, in zagotavljamo sledljivost. Na nalepki za med je poleg točnega izvora medu označen tudi poln naslov čebelarja, ki je med pridelal. To je velika razlika od označb medu, ki je opredeljen kot »mešanica medu držav, ki so ali niso članice ES«. Rok uporabe medu je lahko zelo dolgotrajen, če je skladiščen v ustreznih razmerah. Med, ki je shranjen na toplem, veliko hitreje izgublja svojo vrednost. Kakovost medu ogrožajo zlasti dolgotrajni prevozi na velike razdalje in skladiščenje v neustreznih razmerah. Med in drugi čebelji pridelki slovenskih čebelarjev pa pridejo v naše roke tako rekoč neposredno iz čebeljega panja, zato je ohranjena tudi njihova kakovost. Kakovost nadziramo tudi z vsakoletnimi analizami v internem laboratoriju na ČZS. Tudi varnosti čebeljih pridelkov vsa leta namenjamo veliko pozornosti, in ni odveč podatek, da je bilo v zadnjih desetih letih na ostanke kemijskih sredstev analiziranih preko 1.200 vzorcev medu. Rezultati pa v vseh analiziranih primerih kažejo, da varnost medu, pridelanega v Sloveniji, ni ogrožena. Da svojim potrošnikom zagotavljamo še višjo kakovost in dodatno kontrolo medu, ki ga pridelujemo v Sloveniji, se čebelarji združujemo v kakovostne sheme, kot so Slovenski med z zaščiteno geografsko označbo ter kakovostni shemi zaščitenege geografskega porekla Kočevski gozdni med, Kraški med in med iz ekološke pridelave.

V Sloveniji pridelan med je glede na izsledke interne kontrole kakovostno in varno živilo, zato priporočamo uživanje čebeljih pridelkov z lokalnega območja z znanim poreklom in od domačega pridelovalca.

Mag. Andreja Kandolf Borovšak in Nataša Lilek,
ČZS, JSSČ

Zagotavljanje čebeljih paš in sajenje medovitih rastlin

Zagotavljanje čebeljih paš

Povečevanje števila prebivalstva in zaradi tega tudi vse večja poraba hrane postaja vse hujši svetovni problem. Pridelovalci hrane se na to odzivajo z intenzivnejšim kmetijstvom in večjo pridelavo hrane na enaki površini. Posledica tega je, da izgublamo travnike, gozdove in druga območja, ki so bila nekdanj vir hrane za opravevalce in druge živalske vrste. Pri nas je to opaziti na poljih, ki so posejana z monokulturami, in na travnikih, ki so redno pokošeni, tako da na njih ni več cvetja. Prav tako je to tudi posledica intenzivne zaščite kultur z najrazličnejšimi škropivi, gojenja novih, neznanih in nepreizkušenih sort rastlin, tudi gensko spremenjenih ali vsaj ozko selekcioniranih, ter zmanjševanja površin, na katerih čebele najdejo hrano. Posledica tega je, da so čebele vse bolj ogrožene, saj jim narava, ki smo jo spremenili, ne zagotavlja več hrane vse leto.

Kako lahko vsi skupaj pomagamo?

Čebelam je treba pomagati s sajenjem medovitih rastlin, predvsem avtohtonih. K temu lahko pripomore vsak od nas in tako čebelam pomaga preživeti. Na svoj cvetlični in zelenjavni vrt, na balkone in v cvetlične lončke posadimo medovite rastline, lokalne oblasti pa jih lahko sadijo na javnih površinah. Te rastline dajejo čebelam medicino in cvetni prah, nas pa bodo razveseljevale s cvetjem in svojo lepoto. Treba je le izbrati prave sorte, tako da bomo prijetno združili s koristnim, da bo torej lepo za naše oko in koristno za čebele.

Katere medovite rastline, ki privabljajo čebele, lahko posadimo na domačem vrtu in na javnih površinah?

Pomembnejše rastline za čebele so: leska, zvončki, trobentice, žafrani, vrbe, telohi, rese, divja češnja, vse začimbnice in dišavnice, vse sadno drevje, oljna ogrščica, akacija, lipa, javor, kostanj, sončnica, ajda, facelija in druge. Precej je tudi rastlin, ki jih gojimo kot okrasne in so prav tako koristne za čebele. S sajenjem avtohtonih in okrasnih cvetočih rastlin lahko precej pripomoremo k ohranitvi čebel. Na svoje vrtove sadimo medovite trajnice, kot so: skalni grobeljnik, avbrecija, zvončnica, nageljčki, plamenka, grenik, teloh, jesenska astra, rudbekija, orlica, srčki, potonika, plahutica, ivanjščica, lilija, maslenica, ostrožnik, ameriški slamnik, rman, jetičnik, jesenska anemona, kamnokreč, šmarnica, krvomočnica, hosta, hermelička, homulica, jeglič, netresk in številne druge. S primerno zasaditvijo bo naš vrt zažarel v prelepah barvnih odtenkih, čebele pa bodo na njem pridno nabirale medicino in cvetni prah. Poleg okrasnih rastlin so zelo medovite vse začimbnice in dišavnice, ki jih je prav tako koristno imeti na vrtu. To so predvsem žajbelj, origano, bazilika, vse vrste met, hermelička, timijan, pelin, melisa in številne druge. Če imamo na vrtu veliko prostora, lahko zasadimo večje medovito grmičevje in drevesa, ki nam ne bodo samo popestrila okolice doma, ampak bodo privlačna tudi za čebele. Od grmov lahko sadimo dišeče vrtnice, leske, ribez in kosmulje, vse vrste vrb oziroma mačic, liguster, hibiskus, vse vrste drenov in kovačnikov ter druge. Od dreves pa lipo, divjo češnjo, pravi in divji kostanj, evodijo, japonsko soforo, cigarovec, tulipanovec, amorfo, gledičijo ter seveda številne druge. Z avtohtonimi rastlinami je mogoče urediti vrt, ki bo prijazen do čebel, saj bodo v njem vedno našle nekaj paše, hkrati pa nam bo v lep okras in ponos.

Katere medovite rastline lahko posadimo na večjih kmetijskih površinah, denimo na njivah?

Na večjih površinah je še precej neizrabljenih možnosti. Rastlin, ki jih lahko zasadimo na njih, je precej, vse pa so poleg tega, da čebelam omogočajo pašo, koristne tudi za tla, saj izboljšujejo rodovitnost. Navadno je v poletnem obdobju precej njiv praznih, vendar jih lahko zasejemo. Tako lahko kadar koli v letu sejemo facelijo, katere cvetovi so modre barve, saj je njena vegetacijska doba kratka. Čebelam ponuja veliko medicine in cvetnega prahu. Po cvetenju rastlino preprosto podorjemo in s tem obogatimo tla s humusom. Prav tako lahko sejemo vse vrste detelj, ki so zelo medovite rastline. Tudi te lahko po cvetenju podorjemo in na ta način obogatimo prst predvsem z dušikom, lahko pa jih pokosimo in uporabimo za krmo živalim. Zelo koristne so buče, ki dajejo veliko cvetnega prahu zlasti jeseni, ko ga čebele najbolj potrebujejo. Semena buč lahko pozneje uporabimo za izdelavo olja. Koristne so tudi sončnice, saj čebelam ponujajo cvetni prah in nektar, po cvetenju pa precej izboljšajo strukturo tal in jih obogatijo s humusom. Sejemo lahko še oljno ogrščico ali mak, kajti obe rastlini dajeta čebelam hrano. Največje možnosti vsekakor ponuja ajda, ki smo jo v zadnjem obdobju kar nekoliko zapostavili, vendar se v zadnjih letih to spreminja. Ajdo sejemo poleti, in ko zacveti, čebele na njej nabirajo nektar in cvetni prah. Ko dozori, jo lahko požanjemo in zmeljemo v moko. Njive morajo biti vedno zelene, saj za vse letne čase obstajajo rastline, ki so koristne za tla, čebelo in ne nazadnje tudi za kmeta.

Kaj pa lahko naredijo tisti, ki imajo zgolj kako cvetlično korito?

V cvetlična korita in lončke lahko sadimo vse vrste začimbnic in dišavnic ter najrazličnejše cvetje. Naj jih navedemo le nekaj: nizka sončnica, limonski ožep, poletna astra, okrasna facelija, ameriški slamnik, dišeči grah, kapucinka, limonska monarda, mehiška cinija, boreč, zlati šeboj, dalija, kana, verbena, ognjič, kozmeja in seveda še številne druge.

Po mnenju Čebelarke zveze Slovenije je nujno razglasiti čebelo za ogroženo živalsko vrsto ter sprejeti vse potrebne ukrepe za njeno zaščito. Glede na to je treba sprejeti zakonodajo, ki bo spodbujala sajenje avtohtonih medovitih rastlin, saj bodo te čebelam omogočale pašo, hkrati pa bomo na ta način ohranjali avtohtono rastlinje in s tem tudi biotsko pestrost. Ne nazadnje se moramo vsi zavedati vsestranskega pomena čebel, še posebej njihove vloge pri opravljanju, saj brez čebel ne bo hrane, pa tudi vloge čebeljih pridelkov kot zdrave in varne hrane. Podrobnejši seznam medovitih rastlin je na voljo na ČZS.

Zakoni, ki veljajo v čebelji družini, so lahko zgled za vse nas. Spoštovanje, pripadnost, odgovornost do svojih in skupnih nalog so temelji za njihovo preživetje, pa tudi temelji za preživetje narave. Prej ko bomo to spoznali tudi ljudje, večja je možnost, da rešimo ta naš svet.

Jure Justinek, ČZS,
info: jure.justinek@czs.si

STEKLARSTVO

PETER HREN, S.P.
GRADEŽ 14, 1311 TURJAK
GSM: 031/356 668
TEL:01/7881 366

- Brušenje stekla
- Fazetiranje stekla in ogledal
- Peskanje stekla
- Izdelava izolacijskega termopan stekla
- Kaljeno steklo
- Tuš kabine (po meri, s tesnili)
- Ogledala
- Izdelava taljenega stekla z vzorci (fusing tehnika)
- Montaža vsega navedenega
- Ostale steklarske storitve

Tretjič štirikrat

Žive jaslice v Velikih Laščah 2016: On je v temo sveta prinesel plamen Ljubezni

Začelo se je leta 2013, nadaljevali smo leta 2014 in v letu 2015 že tretjič izpeljali projekt živih jaslic, ki zadnje mesece leta poveže več prostovoljcev. Če smo začeli zelo preprosto, se je v treh letih projekt razvil v konkreten zalogaj; in če bo priložnost, se bo razvijal še naprej.

Letos se je organizacija začela že v septembru, aktivneje pa se je priprava odvila v novembru in decembru. Kdor se projekta ne loti, ne ve, koliko dela stoji za pripravo dogodka, kot so žive jaslice. Ker to ni gledališka predstava, ampak uprizoritev božjega rojstva, je najprej potrebna duhovna platforma. Treba je vedeti, kaj pripravljáš, s kakšnim namenom pripravljáš. Glavni cilj živih jaslic je prinesiti veselo sporočilo o božji ljubezni ljudem in letos smo tako prinašali luč Ljubezni v temo tega sveta.

Sledi načrtovanje, med katerim se išče način za posredovanje tega sporočila – treba je pripraviti scenarij, izbrati glasbo, ki bo spremljala zgodbo, narisati sceno, blago spremeniti v kostume. Zamisli se nabirajo vse leto, težko je izbrati tiste, ki se izvedejo, veliko dobrih idej se mora umakniti, nekaj jih ostane za naslednja leta. Scenarij je delo štirih avtorjev, usklajeno v zgodbo. Glasbeni del so letos prevzeli mladi glasbeniki iz Glasbene šole Ribnica pod vodstvom Majde Kokošinek, zahvala pa gre tudi drugim, ki so prispevali h glasbenim vložkom. Scena je vsako leto tudi tehnični in logistični zalogaj, ki pa so mu fantje s svojim znanjem in delom vsekakor kos.

Veliko vztrajnosti je potrebno, da tak projekt steče. Najprej je tu delo z ljudmi – ni tako preprosto zbrati ljudi, ki bodo brezplačno delali in vlagali trud. Potem so tu še zapleti, nesporazumi, potrebnega je veliko potrpljenja, usklajevanja in železne volje. Kdor misli, da je edini strošek blago in lepilo za stiropor, se moti, saj je material kot vidni strošek le majhen del vseh stroškov. Veliko vztrajnosti je potrebno, da se nabere dovolj sredstev za realizacijo projekta, nešteto prošenj za sponzorstvo, klicev in obiskov za vsak najmanjši dar. Neverjetno srečni smo lahko, da imamo ljudi, ki svoje storitve ali material brezplačno podarijo za doseganje našega cilja.

Projekt v treh letih še ni tekel gladko, vsako leto novi in novi izzivi, težave, zapleti. Zgodilo se je že vse mogoče – od tega, da nam je odpihnilo del scene, do tega, da smo letos sceno barvali zadnji dan ob dežju. Ampak še vsako leto je projekt prišel do konca pravočasno, in to po zaslugi mnogih požrtvovalnih ljudi.

Kot ključne podajalce zgodbe pa je treba pripraviti igralce. Letos so v uprizoritvi igrali: Zala Podobnik/Tjaša Jakšič (Marija), Metod Indihar (Jožef), Blaž Marolt (Angel), Simon Marolt (prerok Izaija), Nastja Rupar (Elizabeta), Tadej Marolt (Herod), Matej Žužek (služabnik), Žan Kožar, David Levstik, Boštjan Podlogar (trije kralji), Domen Ivanc, Nejc Jakše in Gregor Marolt (učenci in pastirji).

Sam dogodek predstavlja vrhunec projekta. Letos smo število uprizoritev z dveh dvignili na štiri, odvile so se na sveti večer (24. 12.), na božič (25. 12.), na štefanovo (26. 12.) in na nedeljo Svete družine (27. 12.). Obisk je bil dober, skupaj si je vse štiri uprizoritve ogledalo več kot 1000 ljudi, kar dokazuje, da so žive jaslice v Velikih Laščah pomemben dogodek za življenje občine. 50 prostovoljcev, ki so bili vključeni v potek projekta, je s svojim delom polepšalo

božični čas v naših krajih. Zahvaljujemo se pevcem in pevkam skupine Alegria in mešanega cerkvenega pevskega zbora, ki so pripravili še spremljevalna koncerta božičnih pesmi. Zahvala gre tudi podeželskim ženam, ki so napekle dobrote za zadnje uprizoritev, in vsem tistim, ki ste s svojim deležem prispevali k uspehu projekta. Hvala družinam prostovoljcev, ki so prispevale svoj čas, material in podporo. Izvedbo je omogočila župnija Velike Lašče, vseskozi pa smo imeli podporo tudi pri župniku Andreju. Hvala vsem prostovoljcem, brez katerih projekt ne bi bil izpeljan tako, kot je bil, na koncu pa zahvala vsemogočnemu Bogu, ki je v nas položil talente in voljo za delo, ideje in vztrajnost.

Zahvaljujemo se:

- Občini Velike Lašče (za finančno podporo in pomoč),
- Urbanu Grudnu in ekipi (za postavitve ozvočenja in osvetlitve),
- Akustiki Pirman (za brezplačno izposojajo tribun),
- družini Indihar in Šilc (za ovčke, kravico zebu in oslička Sivka),
- Tonetu Šilcu (za pomoč pri prevozu stiroporja),
- Ivi Škulj (za vsakovrstno pomoč in nasvete),
- šolski kuhinji in Marjani Samsa (za izposojajo loncev),
- gostilni Pri Roku (za prehrano in pomoč pri nabavi),
- podjetju Trgoup (za pomoč pri nabavi in za izposojajo kombija),
- podjetju Fragmat (za popust pri nakupu stiropora),
- Svečarstvu Jurkovič (za popust pri nakupu promocijskih sveč),
- Marku Zakrajšku, s. p.,
- vsem drugim, ki ste pripomogli k uspehu projekta, pa smo vas morda spregledali in pozabili reči hvala! Bog povrni!

Za ekipo živih jaslic 2015
Marko Gruden

10. RIBNIŠKI PASIJON

Športni center RIBNICA
19. in 20. 3. ob 19. uri

Športna dvorana VELIKE LAŠČE
28. 3. ob 19. uri

Športna dvorana KOČEVJE
2. 4. ob 19. uri

Vstopnine ni.

Prišel sem zate

www.ribniskipasijon.si

Iščemo naj prostovoljke, prostovoljce in projekte leta 2015!

Mladinski svet Slovenije (MSS) letos štirinajstič zapored razpisuje natečaj Prostovoljec leta, v okviru katerega bomo izbirali **najboljše prostovoljke, prostovoljce, prostovoljski projekt, naj mladinskega voditelja oz. voditeljico in naj mladinski projekt** za preteklo leto. Natečaj znova poteka pod častnim pokroviteljstvom predsednika RS **Boruta Pahorja**.

K prijavi v natečaj vabimo vse nevladne organizacije, javne institucije, neformalne skupine in posameznike; skratka **vse, ki so v svoje dejavnosti v letu 2015 vključevali prostovoljstvo**. Pri posameznikih bomo izbirali najboljše v 6 kategorijah: naj prostovoljko in naj prostovoljca v starostnih skupinah do 19 let, od 20 do 30 let in nad 30 let, izbrali pa bomo tudi naj mladinskega voditelja oz. voditeljico. Pri projektih pa bomo izbirali naj prostovoljski projekt ter naj mladinski projekt. Poseben poudarek pa letos dajemo **mednarodnemu prostovoljstvu**. Pri projektih moramo še poudariti, da šteje kakršnakoli organizirana aktivnost, pri kateri je sodelovalo več ljudi, in ni nujno, da gre za projekt v strogo administrativnem smislu.

Roč za prijave je 8. april 2016.

Vse prijavljene prostovoljce in predstavnike sodelujočih organizacij bomo po izteku natečaja, predvidoma v juniju, povabili na zaključno prireditev, kjer bomo podelili nazive in priznanja izbranim prostovoljcem in projektom.

NE POZABITE! Promocija prostovoljskega dela (in ne tekmovanje!) je ključni namen natečaja. Z natečajem, povabilom na prireditev in priznanjem za sodelovanje, ki ga dobijo vsi prijavljeni prostovoljci in projekti, lahko pomagamo **pohvaliti in vzpodbuditi prostovoljsko delo tudi pri vas**. Prejeto priznanje bo morebiti vaše prostovoljce vzpodbudilo k še boljšemu delu v prihodnje, prav tako pa bo lahko vzpodbuda za druge (potencialne) prostovoljce v vaših vrstah.

Vprašanja in prijave naslovite na: prostovoljec@mss.si. Prijave sprejemamo tudi po navadni pošti; vse podrobnosti si lahko preberete na naši spletni strani www.mss.si, kjer najdete celotno **besedilo natečaja in prijavnici**.

Če iz kakršnihkoli razlogov ne morete dostopati do razpisa ali prijavnice, nam pišite ali nas pokličite (01 425 60 55 – Petra Miklaužič), in poskrbeli bomo, da dokumenti pridejo do vas.

Vabimo, da nas spremljate tudi na Facebooku, kjer bomo objavljali novice in podrobnosti o natečaju.

Ekipa Mladinskega sveta Slovenije

Z vami že 27 let

KLANČAR

Neodvisni servis vozil Renault in Dacia

Ugodne kvalitetne rešitve za vaš Renault nadomestni deli
avtoplašči, premonaža, shranjevanje
ličarsko-kleparska dela (pogodbenik zavarovalnice Triglav)
polnjenje in popravila klimatskih naprav

Groznikova 11, 1000 Ljubljana
Tel: **01/42 72 001**
Gsm: **041 710 151**
Email: info@klancar.si, www.klancar.si
Delovni čas: **pon - pet: 8.00 - 16.30**

Kolesarji, pozor!

Iniciativni odbor kolesarjev vabi vse, ki radi kolesarite, na sestanek, ki bo **v soboto, 19. marca 2016, ob 19. uri**, v sejni sobi Levstikovega doma.

Tema bo ustanovitev Kolesarskega društva Velike Lašče.

16. Cenetov memorial

TVD Partizan Velike Lašče je 30. januarja izvedel tradicionalni 16. Cenetov memorial, mednarodni turnir v namiznem tenisu za veterane in rekreativce. Na celodnevno tekmovanje se je prijavilo več kot sedemdeset igralcev in igralk. Tekmovanje je potekalo v sedmih posamičnih kategorijah in treh kategorijah dvojic. Nastopali so igralke in igralci iz celotne Slovenije in devet tekmovalcev iz Hrvaške. Žal se je madžarskim tekmovalcem na poti pokvaril avto. Premierna udeležba na odmevnem tekmovanju bo tako za njih prihodnje leto, saj so obljubili, da se bodo na dolgo pot odpravili z bolj zanesljivim vozilom. Čestitke gredo domačim igralcem za srčno borbo in osvojene kolajne. O uspešni izvedbi tekmovanja je pisal tudi hrvaški športni časopis Sportske novosti. Številni gledalci so lahko uživali v atraktivnih bojih nekaterih bivših aktivnih igralcev in trenerjev ter spoznavali vse čare, ki jih prinaša igra namiznega tenisa. Za tekočo izvedbo tekmovanja je

poskrbela ekipa organizatorja, ki je z računalniškim programom omogočila hiter razpored tekem po posameznih mizah ter sprotno razporejanje in uvrstitve tekmovalcev po odigranih dvobojih. S pomočjo donatorjev in sponzorjev se je tekmovalni del zaključil v sproščenem klepetu, dobri hrani in pijači ter z obljubo, da se prihodnje leto zopet srečamo.

Sponzorji in donatorji prireditve:

Skarpa, d.o.o., RE/MAX Nepremičnine, Art-les Igor Sever, s.p., Trgoup, d.o.o., Diskont Zalar, Picerija pri Roku, Gostilna Kropec, Mina kafe, d.o.o., Izdelava sodčkov Stane Indihar, s.p., Magri, d.o.o., Gradbene inštalacije Marko Belaj, s.p., Ogrevanje-plin-servis Tone Šilc, s.p., Jani Petrič, Gostilna pri Kuklju in Peka Kukelj, Zagorc, d.o.o., Gostilna - picerija Pri Brlogarju, Frizerski salon Kodrček Bogdana Sernel, s.p., Intralite izvedba prireditve, d.o.o., Avtohiša Zalar, Parnas IKT, d.o.o., in pokrovitelj tekmovanja Občina Velike Lašče.

Rezultati po kategorijah:

Ženske – enotna kategorija

1. Dragica Lapajna
 2. Vesna Perhoč
 3. Jasna Šebjanič Pupis
 3. Vera Menla
- Tolažilna skupina: Vida Mlinar

Moški do 40 let

1. Luka Mlakar
 2. Miha Režun
 3. Bojan Vokal
 3. Marko Lesar
- Tolažilna skupina: Lucija Grad

Moški 40 do 49 let

1. Tone Komar
 2. Lojze Zore
 3. Aleš Smrekar
 3. Andrej Potrbina
- Tolažilna skupina: Marjan Šurca

Moški 50 do 59 let

1. Gorazd Štor
 2. Edo Horvat
 3. Robert Mali
 3. Drago Klep
- Tolažilna skupina: Robert Oven

Moški 60 do 69 let

1. Đuro Paher
 2. Ciril Kozjek
 3. Miro Šemrov
 3. Ivan Kenič
- Tolažilna skupina: Jože Miklavčič

Moški 70 do 74 let

1. Esad Ahmetović
 2. Jože Hafner
 3. Vinko Pretnar
 3. Franc Žmavc
- Tolažilna skupina: Dario Bergoč

Moški nad 75 let

1. Jože Hafner
2. Boris Perhač

Ženske dvojice

1. D. Lapanja – J. Šebjanič Pupis
2. V. Perhoč – V. Menla
3. L. Grad – V. Mlinar

Moške dvojice do 50 let

1. A. Smrekar – B. Vokal
2. A. Potrbina – M. Režun
3. L. Mlakar – B. Kuhelj
3. G. Štor – L. Zore

Moške dvojice nad 50 let

1. Ž. Odorčič – D. Horvat
2. Đ. Paher – M. Šemrov
3. M. Merc – D. Torkar
3. B. Supanič – E. Horvat

Zapisal: Igor Sever
Foto: Niko Samsa

RAZPIS TEČAJA NORDIJSKE HOJE!

V mesecu maju bo ob zadostnem številu prijav organiziran tečaj nordijske hoje v Velikih Laščah.

Informacije in prijave
(do 22. 4. 2016)
na telefon: 031 339 703 (Anita)

Novi ponudnik digitalne televizije in hitrega interneta ter digitalne telefonije

S pričetkom letošnjega leta je podjetje SISTEM-TV, d.o.o., prevzelo v upravljanje, lastništvo in nudenje telekomunikacijskih storitev nekdanjega ponudnika KUD Primož Trubar. Direktor podjetja gospod dr. Rok Mencej je podal odgovore na nekaj vprašanj.

Kaj je privedlo do odločitve za »prevzem« obstoječega kabelskega sistema KUD?

S predstavniki KUD smo se o možnosti prevzema sistema pogovarjali že dalj časa in v tem času podrobno spoznali problematiko, naravo, realno stanje sistema in potencial tega. Na podlagi analiz in izmenjave informacij smo pri nas ocenili, da bi lahko z našimi izkušnjami, znanjem in seveda dodatnimi finančnimi investicijami naročnikom in prebivalcem Občine Velike Lašče dolgoročno zagotovili konkurenčno in kvalitetno storitev televizije, interneta in ostalih interaktivnih TK-storitev.

Kako ste se lotili prenove sistema?

Že konec leta 2015 smo investirali v dodatno optično povezavo iz Ljubljane v sodelovanju s Telekom Slovenija in s tem zagotovili tudi dodatne TV-programске pakete, možnost spremljanja digitalnih RA-programov, hitrega interneta, digitalne (VOIP) telefonije. V začetku januarja pa smo prve obljube in zaveze iz prodajne pogodbe tudi že realizirali in konec meseca januarja že uspešno priključili prve naročnike na internet in digitalno telefonijo.

Kje, poleg Lašč, še ponujate svoje storitve?

V krajih Rakitna, Ig, Iška vas, Prežganje, Janče, Trebeljevo, Besnica.

Hkrati smo tudi ponudniki brezžične TV, interneta, telefonije iz oddajnika na Krimu in pokrivamo področje cele Ljubljanske kotline.

Koliko ste do sedaj investirali v sistem?

Poleg dogovorjene kupnine za sistem smo do meseca marca 2016 investirali še dodatnih cca 20.000 EUR (strojna oprema, povezave, know-how...), in s tem omogočili pogodbene zaveze. Še več, v februarju 2016 smo zagotovili dodatne storitve, in sicer možnost t. i. časovnega zamika spremljanja TV-programov do 72 ur »za nazaj« in opcijo t. i. mobilne TV s časovnim zamikom (spremljanje TV-programov on line kjerkoli v Sloveniji s pomočjo pametnega telefona, tablice in/ali prenosnega računalnika).

Kakšni so vaši načrti za prihodnost?

Želimo se izkazati za resne, kvalitetne in odgovorne lastnike in ponudnike zgoraj naštetih storitev. Pred lansiranjem komercialne ponudbe smo naredili podrobno tržno analizo, zato lahko preverjeno in z gotovostjo zatrdim, da smo z našo ponudbo TV (naročniki lahko ob naročilu dodatnih TV-paketov spremljajo do 300 TV-digitalnih programov) hitrega interneta ter ostalega zelo konkurenčni in pred sedanjo konkurenco, tako v smislu komercialnih pogojev (cene, stroškov) in tudi kvalitete ter kvantitete ponudbe. Prvi konkretni testi internetnih hitrosti so pokazali, da smo glede hitrosti najuspešnejši ponudnik internetnih hitrosti, preverjeno.

Paketi trojček
3 mesece brezplačno.

Trojček že od **29,90 €**

Prvih 10 naročnikov na paket XXL prejme brezvrični telefonski aparat.

051 373 363
www.sistem-tv.si

 sistemtv

Zakaj bi se naročniki odločili za vaše storitve?

Zato, ker smo k projektu že v štartu pristopili korektno, transparentno, pošteno, ker smo slovensko podjetje, ker vlagamo v projekte slovensko znanje in izkušnje, nismo se lotili projekta z morebitnimi špekulativnimi ali kratkoročnimi poslovnimi cilji, ker še vedno ohranjamo lokalni TV-program. Naj povem, da bi želeli vsebine in zanimivosti lokalnega TV-programa še izboljšati, zato vabimo vse deležnike in interesente, da delijo, posredujejo ideje, vsebine itd.

Kot že omenjeno, pa tudi kratka in enostavna analiza naše in konkurenčne ponudbe jasno kaže v našo korist z manj mesečnega denarja za podobno/enako storitev ali celo manj denarja za več v primerjavi z obstoječimi konkurenčnimi ponudniki.

V prihodnje oz. v letošnjem letu bomo verjetno ponudili tudi storitev mobilne telefonije, torej nova ponudba mobilne telefonije po zelo konkurenčnih pogojih. To tudi pomeni, da bodo naročniki oz. uporabniki lahko imeli le en račun/položnico za več storitev hkrati in tako prihranili še dodatno kakšen evro.

V prihodnje bomo sledili razvoju novih tehnologij, ponudbe na trgu in našo ponudbo prilagajali aktualnim trendom v svetu.

Za kontakt, naročilo storitev kontaktirajte:

051 373 363, 051 654 881

Email: rok.mencej@sistem-tv.si

www.sistem-tv.si

Sistem-TV, d.o.o.

MALI OGLAS

Star mizarski ponk,
skrinje, kredence, vozičke
in druge stare predmete
kupim (031878351).

Spoštovani g. župan Velikih Lašč!

Namesto za politiko sodelovanja ste se odločili za politiko izključevanja. To mi je po dobrem letu dela v občinskem svetu popolnoma jasno. Morda vam je za to že žal, vendar to veste samo vi, očitno pa trmasto vztrajate pri tej svoji politiki. Od prvih poskusov "normalizacije" naprej (predlog liste 1550, da se v mandatno komisijo izvoli tudi član "opozicije", glede na to, da je Lista 1550 dosegla 3. rezultat na volitvah) je že jasno, da svetnikov, ki ne pripadajo vaši koaliciji, nimate za enakovredne sogovornike. To se je pokazalo pozneje še pri dveh primerih, posebej v primeru ukinitve Javnega zavoda Trubarjevi kraji. Če bi v vas tlel samo kanček demokrata, si tako avtokratskega vodenja občine pač ne bi privoščili. Na žalost vam je v dobrih štirih mandatih uspelo vzpostaviti absolutno oblast v občini in je vsak poskus normalizacije odnosov znotraj občinskega sveta vnaprej obsojen na etikete, kot so: klevetanje, obtoževanja, laži, nekonstruktivno delo in podobno. In nekonstruktivnost očitata meni, ki sem se edini v občinskem svetu odpovedal koristi od funkcije - denar od mojih sejin se steka na posebej odprt račun pri banki, deležni pa ga bodo moji sovaščani ob koncu mandata.

Pa sva morda že pri bistvu - če ste se že odločili za prevzem vseh vzvodov odločanja v občini, potem bodite tako dosledni in odločni tudi na ta način, da pustite (odlično plačano) državno službo (jaz sem moral za svetniški mandat prenehati oblikovanje in prelom Troble za tisk!!!) in se za poln delovni čas posvetite občini. Občani bomo znali ceniti tak vaš korak, morda vas potem celo sprejmemo kot župana, ki res živi za vse svoje občane ... Uspesnejši župani so mi zaupali, da jim je delovni dan za vse naloge prekratek - kam naj torej vas prištem, ki večino časa posvetite državni službi?

Na žalost sem prisiljen, da branim interese določene skupine občanov, ki bi sicer v normalnih razmerah preko svojih organizacij lahko sami urejali svoje probleme. Tako pa obstaja organizacija, ki ste ji zaradi svojih sebičnih nagibov samovoljno

odvzeli pravico do soodločanja o pomembni zadevi. Pač vaša izbira, kot je vaša izbira, da naj ne bi več izgubljali časa z odgovori na naše objektivne kritike. Dvomim, da si boste ob toliko napakah privoščili molk, še posebej ker morate zadržati svoje volivce na vam lasten način. Verjamem, da bi že v prvi, februarški številki Troble brali vaš odgovor, če bi v kritičnih zapisih Marka Kožarja in v mojem pismu bila napisana samo ena neresnična trditev. Udobnost molka pred pripravo zavajajočih izjav je pač očitna.

Glede na to, da tako "dosledno" spoštujete sprejete občinske akte, pričakujem, da boste namesto odgovorov naslednjič objavljali kar cele občinske pravilnike in z njimi "dokazovali" vašo poštenost in doslednost.

Čuden občutek sem dobil tudi na srečanju z novinarji, ki ste ga organizirali 3. februarja na Trubarjevi domačiji, ko ste v dobro uro dolgem branju dosežkov občine pozabili na vse probleme, ki jih ima občina (spomnili ste se samo problema kanalizacije, ki ga rešujete že od prvega mandata naprej!!!), vse ostalo pa je bilo naštevanje uspehov, kot so nove luči, pločniki itd., itd.! Glede na molk novinarjev sta mi prišli na misel dve stvari: ali so bili novinarji povabljeni na ponovoletno zakusko z obdarovanjem (potem je molk razumljiv) ali pa so od vas odvisni - kar pa bi me zelo skrbelo! Posebej zato, ker ste na mojo pripombo, da postavljam vprašanja o problemih občine zato, da bi jih novinarji lahko tudi objavili, rekli, da bodo že sami vprašali, če bodo hoteli ... In - kako čudno naključje - izgleda, da res niso imeli namena ...

Za konec pa naj vas še pohvalim. Ne vem sicer, čigava je ideja, a zimsko drsališče na Turjaku je bila res dobra pridobitev in popestritev. Če imate zasluge za to vi, čestitke! (Na žalost sem po tem zapisu slišal, da tudi tukaj ni vse tako, kot bi moralo biti ...). Vsako svoje pismo bom skušal zaključiti s pohvalo - saj veste, pohvala človeka poboža, kot poboža človeka upoštevanje sogovornika!

Srečko Knafelc, občinski svetnik

Biserna poroka Štefke in Jožeta Cimpermana

Na svete tri kralje pred šestdesetimi leti je šel Jože, drugi sin in četrti od petih Cimpermanovih, po domače Birtkovih, otrok s Sela pri Robu, rojen 1931., v sosednjo vas Mohorje prosit za roko Štefke Mestek, ki je bila najmlajša izmed devetih otrok, rojena leta 1935. Vasi Selo in Mohorje ležita blizu, a Jože in Štefka se kot otroka nista srečevala. Kot fant in dekle sta se zagledala na veselici pri Mohorjih. Ata Jože je ta čas služil vojaščino, a ker so iz Like skupino vojakov, tudi njega, poslali na urjenje v Ribnico, se je lahko pogosto, največkrat s kolesom, ki so mu ga posodili domačini, odpravil domov pa tudi na to veselico.

*Štefko in Jožeta sta po 60 letih ponovno poročila
župan Anton Zakrajšek in matičarka vnukinja Tina*

Po prvem letu zakona se jima je rodila prva hči, Jožica, ki pa jo je ata že takoj začel klicati moja ljubica, tako da jo večina pozna kot Lubo. Kmalu sta se ji pridružili še hčeri Zdenka in Marinka, nekaj let kasneje pa sin Janez. Mlada družina je na sicer požgani kmetiji uspešno premagovala težke čase. Preživljali so se s furmanstvom, delom v gozdu, kmetovanjem in kasneje še s suho robo.

V začetku so izdelovali zobotrebce, kasneje pa ob domači delovni sili, saj so bili štirje otroci, tudi gajbice, žlice in drugo suho robo. Jože je prvi v Rutah kupil traktor, in to mu je omogočilo, da je kmetijo razširil na 35 hektarjev, v hlevih pa imel do 18 glav govedi in par konjev. Danes na kmetiji, ki jo je prevzel sin Janez, niso le goveja živina, konji in kokoši, pač pa tudi drobnica in zajci. Prav tako pa Janez ob službi še nadaljuje tradicijo izdelovanja suhe robe.

Ata Jože in mama Štefka sta vse življenje velika ljubitelja narave, strastna gobarja in nabiralca zelišč, borovnic in drugih darov gozda. Oktobra 2006 je Jožetu uspelo uresničiti svojo pa tudi željo svojega pradedca in vaščanov, da je na Ošteh postavil kapelico iz skale, v katero so se pri delu na njivi leta in leta zadevali, misleč, da gre le za kakšen večji kamen.

*Priči biserne poroke sta bila vnuka
Tatjana Konfidenti in Rok Jaklič.*

Danes Štefki in Jožetu največje veselja prinašajo vnuki Tatjana, Klemen, Katja, Metka, Rok, Tina, Ingrid, Brigita, Janja in Patricija ter pravnuki Žiga, Arne, Zarja, Črt, Čarna, Martin, Luna in majhna Viktorija.

Dragica Heric

Gasilski dom v Dolnjih Retjah zavzele šivilje

Prostovoljno gasilsko društvo Dolnje Retje je svoj lepo urejen in ogrevan prostor v gasilskem domu v Retjah za nekaj popoldnevov prijazno odstopilo udeleženkam šiviljskega tečaja, ki ga vodi Andreja Likar z Lukčeve domačije. Večina navdušenih udeleženk, ki so se po prvem tečaju pohvalile s čudovitimi torbami, se je po začetnem tečaju odločila še za nadaljevalnega. Na sliki jih vidite z otroškimi krilci, na katera njihove deklice že komaj čakajo. Zaradi velikega zanimanja pa se v marcu obeta še ena ponovitev začetnega tečaja.

Metka Starič
Foto: Andreja Likar

N.Si Občinski odbor
VELIKE LAŠČE

ISKRENE ČESTITKE OB
MATERINSKEM DNEVU!

VESELE IN BLAGOSLOVLJENE
VELIKONOČNE PRAZNIKE!

Spoštovane občanke in občani!
Zelimo vam vesele in pisane
velikonočne praznike ter
dobrot in radosti polne pomladne dni.

VAŠ ODBOR SMC
VELIKE LAŠČE

SMC stranka
modernega
centra

Preporod

V maju vse hiti,
ljubezni vse se veseli,
je mesec, ko šmarnice cveto,
je notranje življenje mater
pduhovljeno.
To je čas čustev, harmonije,
duhovna moč družine,
srce močnejše bije.

Mati je plemeniti cvet družine,
v duhovni podobi renesanse,
njena dejanja klasika so trdna,
a ves čas v duši krhka in zlata.
Mesec maj, zakaj neverjeten
ostajaš,
ves svet s svojo lepoto
navdajaš?!

JNovak

Spoštovani,

bliža se velika noč – največji
krščanski praznik, simbol novega
življenja in zmage nad smrtjo. Ob
tem prazniku vam želimo, da bi tudi
vi zmagovali pri svojih bitkah in
uspešno premagovali ovire življenja-
z roko v roki z ljudmi, ki so vam
blizu, ki jih spoštujete in imate radi,
v sodelovanju in dialogu tudi s
tistimi, ki delijo drugačna stališča.

Kajti le v medsebojnem razume-
vanju lahko kaj spremenimo na
bolje in lepše. Naj bo vaše upanje
večno, pred vami pa svetli dnevi,
polni topline. Verjemite v ljudi. Tako
kot mi.

**Vesele in radostne
velikonočne praznike
vam iskreno iz srca želi**

OO Slovenske ljudske stranke
Velike Lašče.

SLS
Slovenska ljudska stranka

Vsi bomo enkrat zaspali,
v miru počivali vsi,
delo za vselej končali,
v hišo Očetovo šli.
Takrat, zvonovi, zvonite...
(A.M. Slomšek)

ZAHVALA

V 96. letu nas je zapustila draga mama,
tašča, babica in prababica

Vida PRAZNIK,
(1920–2016),
s Podsmreke.

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem,
sosedom in znancem, ki ste jo pospremili na njeni
zadnji poti. Zahvala vsem za izrečeno sožalje, za
darovano cvetje, sveče in svete maše.
Zahvaljujemo se gospodu župniku Andreju Ojstrežu,
pevcem in pogrebniemu zavodu Zakrajšek za lepo
opravljen obred.

Njeni domači

*Solza, žalost, bolečina
te zbudila ni,
a ostala je tišina,
ki močno boli.*

ZAHVALA

Mnogo prekmalu nas je zapustila draga žena,
mamica, babica, tašča in sestra

Albina PERUŠEK
(7. 2. 1952–17. 2. 2017)
z Velike Slevice.

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem za poslana in izrečena sožalja, za darovane sv. maše, cvetje in sveče. Hvala vsem, ki ste si vzeli čas in jo v tako velikem številu pospremili na njeni poti v večni mir. Hvala g. župnikoma Andreju Ojstrežu in Andreju Muleju za lepo opravljen pogrebni obred. Posebna zahvala zborovodkinji Ladki in cerkvenemu mešanemu pevskeemu zboru za ganljivo slovo in prelepo petje. Zahvaljujemo se tudi pogrebniemu zavodu Zakrajšek za vso organizacijo pogreba.

Žaljuoči vsi njeni

*Zaprte so utrujene oči,
le moja drobna lučka še gori.
(S. Makarovič)*

ZAHVALA

Ob boleči izgubi mame, babice, sestre in tete

Frančiške SEVER
(1943–2016),

rojene v Podpeči, stanujoče v Ljubljani,

se zahvaljujemo vsem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, izrekli sožalje, darovali cvetje in sveče.

Hvala dr. Juvanu in celotnemu osebju abdominalne kirurgije UKC Ljubljana.

Posebna zahvala župniku Francu Škulju in Pavletu Juhantu za lepo pogrebno mašo in pogrebni obred ter cvetličarni Lilija za opravljene pogrebne storitve.

Vsi njeni

*Prišla bo pomlad,
na delo vabila,
ne bo te zbudila
iz večnega sna.*

ZAHVALA

V 92. letu se je od nas poslovil mož, oče,
dedek in pradedek

Ivan MUSTAR
(1924–2016)
z Rašice.

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam v trenutkih slovesa stali ob strani in ata v tako velikem številu pospremili na zadnji poti.

Hvala za izraženo sožalje, podarjeno cvetje, sveče in darove za sv. maše. Zahvaljujemo se celotnemu kolektivu Zdravstvene postaje Velike Lašče, gospodu župniku za lepo opravljen pogreb in pogrebni službi za organizacijo pogreba.

Vsi njegovi

*Srce tvoje je zastalo,
zvon v slovo ti je zapel,
misel nate bo ostala,
spomin za vedno bo živel.*

ZAHVALA

Tiho, kot je živel, se je poslovil in za vedno odšel
naš dragi oče

Vinko BAVDEK
(1926–2016)
iz Zazida 12, Velike Lašče.

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem za izrečeno sožalje, darovane sveče, cvetje, sv. maše in vsem, ki ste ga pospremili na zadnjo pot.

Zahvalo izrekamo tudi zaposlenim v domu starejših občanov v Ribnici, gospodu župniku Andreju Ojstrežu za lepo opravljen cerkveni obred, pevcem in pogrebniemu zavodu Zakrajšek za opravljene storitve.

Žaljuoči vsi njegovi

NOVO V RIBNICI

Kuzman
SALON ZA NEGO PSOV

Za zdravje in lep videz vaših kužkov vam v našem salonu nudimo:

- ✦ kopanje in sušenje
- ✦ nega tačk, blazinic in krempljev
- ✦ česanje, razvozlanje
- ✦ nega zob in dlesni
- ✦ strženje, trimanje
- ✦ kontrola paranalnih žlez

Možna izbira posameznih storitev ali celotne nege.

Merharjeva ulica 15, za bencinskim servisom MOL v Ribnici.
Predhodno naročanje na ☎ **031 552 095** Juvančič Darja

20% POPUST PRI PRVEM OBISKU

FIZIOTERAPIJA KRAJNC

Nudimo vam:

- fizioterapija po poškodbah
- odprava bolečin v sklepih in hrbtenici
- Bowenova terapija
- biodinamična kraniosakralna terapija
- odprava težav s čeljustnim sklepom
- terapije za otroke s slabo držo
- terapije za nosečnice

Ana Krajnc, fizioterapevtka

☎ 041 386 311
e: info@fizioterapija-krajnc.si
www.fizioterapija-krajnc.si

Lokacija izvajanja:
Videm 33a, (Zavod Sv. Terezije)
1312 Videm - Dobropolje

ZOBNA AMBULANTA PRENADENT

- estetsko zobozdravstvo,
- protetika,
- implantologija,
- otroško zobozdravstvo,
- brezbolečinsko lasersko zobozdravstvo,
- zdravljenje parodontalne bolezni

Draga 1, 1292 Ig • GSM: 040 954 000 • www.zobozdravstvo-prenadent.si

OKREPČEVALNICA ROZIKA PIZZERIA

OKREPČEVALNICA - PIZZERIA ROZIKA
TURJAK 17, 1311 TURJAK
01/7881 680

MALICE - KOSILA - PIZZE - JEDI PO NAROČILU

Zberi 10 žigov "ROZIKA" (MALICA) - dobiš malico gratis.
Zberi 10 žigov "ROZIKA" (PIZZA) - dobiš veliko pizzo klasiko gratis.

OKOLJU PRIJAZNE MALE BIOLOŠKE ČISTILNE NAPRAVE

Podjetje R-GROUP d.o.o. se je specializiralo kot projektant/proizvajalec lastnih bioloških čistilnih naprav (namenjenih 4-in ali večim, tudi do 2000 osebam) za čiščenje komunalnih odpadnih vod. Mala biološka čistilna naprava je namenja za čiščenje odpadne vode iz stranišč, kopalnic, kuhinj in podobnih virov onesnaženja v gospodinjstvu, poslovnih zgradbah in gostinskih lokalih. Odpadna voda priteka v mehanski del biološke čistilne naprave, kjer se večji delci usedajo. Nato voda odteka v biološko stopnjo, iz katere očiščena voda odteka naprej v ponikalnico ali v odprte vode.

V zadnjih letih smo prodali več kot 700 bioloških čistilnih naprav različnih velikosti. V letu 2012 smo zaključili uradno testiranje delovanja MČN velikosti 5 PE do 50 PE pod pogoji kot jih predpisuje slovenski standard za male čistilne naprave SIST EN 12566-3:2005+A1:2009 in od pooblaščenega inštituta (TÜV) prejeli izjavo o skladnosti - tako se lahko kot prvi pohvalimo s popolnoma slovenskim proizvodom certificirane kakovosti.

PREDNOSTI MALE BIOLOŠKE ČISTILNE NAPRAVE SBR-REG:
slovenski proizvod
hitra in enostavna montaža (majhna teža)
dolga življenjska doba
enostavno vzdrževanje
visoka učinkovitost čiščenja
odlično razmerje cena/kakovost
garancija na posodo 30 let, na elektro opremo 1 leto

r-group
EKOLOGIJA

☎ **080 30 04**
www.r-group.si

R-GROUP d.o.o.
Hrušica 72c
SI-4276 Hrušica

ZZ

Goran Petrovič dr. dent. mod.
zasebna zobozdravstvena ordinacija

20 let

Za sproščen nasmehek skrbimo že 20 let.

- preventivni pregledi in posveti
- konzervativa
- protetika
- certifikat za vgraditev bredent SKY implantatov
- nevidni ortodontski aparati INVISALIGN
- rtg digitalno slikanje zob

BRENT IMPLANTANT
480,00 €

bredent **invisalign**

Goran Petrovič dr. dent. mod., Adamičeva 30, 1290 Grosuplje, tel.: +386 1 787 34 13, gsm: +386 41 723 731

PVC in ALU OKNA ter VRATA
iz visokokakovostnih materialov

041 402 780 • priba@amis.net
www.priba-okna.si

Razstavni salon:
Javorškova ul. 3, 1315 Velike Lašče,
delavni čas: ponedeljek do petka, od 8h do 17h,
sobota po dogovoru

Adaptacije stanovanj, hiš in poslovnih prostorov.
Prenove kopalnic.

PRIBA OKNA PRIBA

PRIBA OKNA d.o.o., tel: 01 510 55 30, fax: 01 510 55 31
Barbara, gsm: 041 449 334, Primoz, gsm: 041 402 780

 MIZARSTVO TEKAVČIČ

MIZARSTVO TEKAVČIČ TONI-DAMIJAN, s.p.
Na postajo 38, 1315 Velike Lašče

Vabimo nove sodelavce v naš kolektiv:

- 2 mizarja z izkušnjami za delo v delavnici,
- 1 ličarja ali mojstra v lakirnici.

Nudimo:
stimulativno plačilo,
moderna delovna mesta,
odlične pogoje dela.

Vsi zainteresirani naj pokličejo:
041-689-834.

Pojdi v akcijo že sedaj
PO SUPER UGODNI CENI
DEPILACIJ!

1. POLOVICA NOG + BIKINI 14,00 EUR
2. CELE NOGE + BIKINI 24,00 EUR
3. POLOVICA NOG + BIKINI BRAZIL 23,00 EUR
4. CELE NOGE + BIKINI BRAZIL 39,00 EUR

* ROKE **9,00 EUR**
* PAZDUHE **4,00 EUR**
* pri paketu

*...gladka pomlad
za gladko poletje...*

Naročila na tel. št.: 01 788 14 34

 SALON NIKA
IZDELEKSTVO & SOZMETKA

KOLEDAR PRIREDITEV

ČETRTEK, 17. MAREC, ob 20. uri

Levstikov dom, Velike Lašče

Avtorska gledališka predstava: VIDEZI SVETA

(KUD Primož Trubar Velike Lašče)

PETEK, 18. MAREC, ob 19. uri

Trubarjeva domačija, Rašica

PREDSTAVITEV KNJIGE »LJUBEZEN PREMAGA VSE«

(Frodo and The Suzukies)

SOBOTA, 19. MAREC, ob 19. uri

Levstikov dom, Velike Lašče

USTANOVNI ZBOR KOLESARSKEGA DRUŠTVA

(Iniciativni odbor kolesarjev)

NEDELJA, 20. MAREC, ob 16. uri

Levstikov dom, Velike Lašče

PRIREDITEV OB MATERINSKEM PRAZNIKU

(DPŽ Velike Lašče)

PONEDELJEK, 28. MAREC, ob 9. uri

Velike Lašče–Sv. Primož–Kališče–Velika Slevica–Velike Lašče

VELIKONOČNI POHOD: Sv. Primož–Kališče

(Planinsko društvo Velike Lašče)

PONEDELJEK, 28. MAREC, ob 19. uri

Športna dvorana, Velike Lašče

RIBNIŠKI PASIJON

(Katoliška mladina župnije Ribnica)

ČETRTEK, 31. MAREC, ob 19. uri

Dom krajanov, Rob

PRIREDITEV OB MATERINSKEM DNEVU

(KUD Rob in PŠ Rob)

PETEK, 1. APRIL, od 7.45 dalje

Levstikov dom, Velike Lašče

NAJDIHOJCA, 17. festival otroških gledališč

(KUD Primož Trubar Velike Lašče)

ČETRTEK, 7. APRIL, ob 19. uri

Trubarjeva domačija, Rašica

OTVORITEV LIKOVNE RAZSTAVE PAVLE ČERNIGOJ

»Mojih 70 let«

(Občina Velike Lašče)

SOBOTA, 9. APRIL, ob 19. uri

Dom krajanov Turjak

VOKALNI VEČER KVARTETOV IN KVINTETOV

(J.A.Z. in družbenik, k. d.)

NEDELJA, 10. APRIL, ob 19. uri

Levstikov dom, Velike Lašče

FOLKLORNI VEČER

(FS DPM Velike Lašče)

TOREK, 12. APRIL, ob 18. uri

Levstikov dom, Velike Lašče

KRVODAJALSTVO IN DAROVANJE ORGANOV PO SMRTI (predavanje)

(Rdeči križ, KO Velike Lašče)

SREDA, 13. APRIL, ob 14.30

Turjak

KRPANOV KROS

(OŠ Primoža Trubarja Velike Lašče)

PETEK, 15. APRIL, ob 19.30

Levstikov dom, Velike Lašče

7. ABONMAJSKA PREDSTAVA:

komedija STARO ZA NOVO

(Občina Velike Lašče)

SREDA, 20. APRIL, dopoldne (za OŠ PT Velike Lašče)

Knjižnica Frana Levstika, Velike Lašče

SVETOVNI DAN KNJIGE - miniaturne knjige

(Knjižnica Frana Levstika in Zavod Parnas)

PETEK, 22. APRIL, ob 19. uri

Knjižnica Frana Levstika, Velike Lašče

NOČ KNJIGE "Mladi prostovoljci« na fotografski razstavi in v resnici

(Knjižnica Frana Levstika in Zavod Parnas)

NEDELJA, 24. APRIL, ob 14. uri

Sušilnica sadja, Gradež

PRAZNOVANJE POMLADI

(Društvo za ohranjanje dediščine)

TOREK, 26. APRIL, ob 20. uri

Športna dvorana, Velike Lašče

OBČINSKO PRVENSTVO V BADMINTONU

(TVD Partizan Velike Lašče)

NEDELJA, 1. MAJ

Sv. Gregor

BLAGOSLOVITEV TRAKTORJEV

(Strojni krožek Urban)

ČETRTEK, 5. MAJ, ob 18. uri

Športna dvorana, Velike Lašče

OBČINSKO PRVENSTVO V NAMIZNEM TENISU

(TVD Partizan Velike Lašče)

ČETRTEK, 5. MAJ, ob 19.30 – premiera

PETEK, 13. MAJ, ob 19.30 – ponovitev

Levstikov dom, Velike Lašče

Avtorska gledališka predstava Blaža Podobnika:

muzikal DRUŠTVO ZA SPUŠČANJE ZMAJEV

(KUD Primož Trubar Velike Lašče)

PETEK, 6. MAJ, ob 19. uri

Trubarjeva domačija, Rašica

ODPRTJE LIKOVNE RAZSTAVE: PODODBE MISLI

(Likovna skupina UTŽO Velike Lašče – KUD Primož

Trubar Velike Lašče)

ČETRTEK, 12. MAJ, ob 18. uri

Levstikov dom, Velike Lašče

PREDSTAVITEV DELA RDEČEGA KRIŽA

(Rdeči križ, KO Velike Lašče)

SOBOTA, 21. MAJ, ob 17. uri

Trubarjeva domačija, Rašica

PESEM.SI 2016

(Zavod za razvijanje ustvarjalnosti)

NEDELJA, 22. MAJ, ob 14. uri

Velike Lašče

KONJEREJSKI DAN

(Konjerejsko društvo Velike Lašče)